Jaargang 112. Dingsdag, 18 October 1853. No. 83.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

GELDLEENING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen,

In aanmerking nemende, dat op de **GELDLEENING** ter dekking van de kosten van het daarstellen en inrigten eener **GASFABRIEK** alhier, groot *f* **250,000—00**, is ingeschreven voor eene som van *f* **265,000—00**, zoodat er volgens de deswege bij het plan van de voormelde Geldleening gemaakte bepalingen, eene LOTING zal moeten plaats te hebben, ten einde te bepalen of en in hoeverre zullen worden aangenomen de INSCHRIJVINGEN van diegenen, die op de meergemelde GELDLEENING hebben ingeschreven, nadat die ingevolge Notificatie van Burgemeester en Wethouders van den 6den dezer naar 4% is vastgesteld, —

Brengen door deze ter algemeene kennis, dat de LOTING ter UITWIJZING van de **INSCHRIJVINGEN**, die tot de **GELDLEENING** zullen worden aangenomen, zal plaats hebben in het RAADHUIS, op DONDERDAG den 20sten October 1853, des voormiddags te 9½ uur, ten overstaan van den Burgemeester en van den Gemeente-ontvanger, en in tegenwoordigheid van die Inschrijvers, welke zulks zullen verkiezen, zullende na afloop van die Loting aan de Inschrijvers kennis worden gegeven, of hunne Inschrijvingen geheel gedeeltelijk *al* of *niet* worden aangenomen.

GRONINGEN, 17 October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen*, — Gelet op de aanschrijving van den Heer STAATSRAAD GOUVERNEUR dezer Provincie, gedagteekend den 28sten Augustus 1833, no. 32 *b*, ten einde in de laatste helft der maand October van ieder jaar aan de Ingezetenen te herinneren de BEPALINGEN van art. 27 en 42 der Wet van den 29sten Maart 1833, houdende UITSCHRIJVING eener BELASTING op het **PERSONEEL**, — Brengt de voorgemelde Artikelen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, met vermelding tevens, achter § 4 van art. 27, van de BIJVOEGING, vastgesteld bij art. 14 der Wet van den 24sten April 1843 (Staatsblad no. 15).

GRONINGEN, 17 October 1853.

De Burgemeester: J. SLOT.

Belasting naar tijdsgelang.

Art. 27, § 1. Zoo wanneer een perceel, hetwelk op den 15den Mei niet in gebruik was, of ook een woonhuis, op hetzelfde tijdstip, enkel, en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26, bepaald, door eenen huisbewaarder bewoond zijnde, gedurende den loop des dienstjaars betrokken, in gebruik genomen, of van mobilair voorzien wordt, zal de belasting, volgens de *vier eerste* grondslagen, naar de hier boven bepaalde regelen, deswege moeten worden voldaan, doch slechts naar gelang van dat gedeelte des dienstjaars, hetwelk op het tijdstip der ingebruikneming, betrekking tot ... overig blijft.

§ 2. In geval de belastingschuldige, welke zoodanig perceel, als bij § 1 bedoeld, aanvaardt, in het dienstjaar bereids wegens een ander perceel was aangeslagen, en bij dit tot dien tijd toe door hem gebruikte perceel verlaat, met wegvoering van alle roerende goederen, hoe ook genaamd, en zonder achterlating van huisbewaarder of van andere personen in zijne dienst, zal het bedrag van den op zijnen name op het kohier gebragten aanslag, voor al de *vier* bedoelde grondslagen gezamenlijk, en in evenredigheid van het nog niet verloopen tijdvak, worden afgetrokken van dat des, op den voet als boven, te doenen aanslags, zonder dat, indien deze aanslag minder bedraagt dan de vroegere, er eenige ontheffing zal kunnen worden gevorderd.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastingsvoorwerpen der *vier* eerste grondslagen, na den 15den Mei, zal, behalve in de gevallen bij §§ 1 en 2 hierboven vermeld, geen grond geven tot eenen nieuwen of verhoogden aanslag in den loop des dienstjaars.

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der *vijfde* of *zesde* grondslagen, als na den 15den Mei in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting naar gelang van den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geene verwisseling van dienstboden of paarden met andere, waarvoor geene hoogere regten verschuldigd zijn, op zich zelve, tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belastingschuldige zal kunnen aanleiding geven. (*Volgt de bijvoeging boven bedoeld*): *De landbouwers, bij art.* 18, § 1, *bedoeld, zullen, wegens het afwisselend gebruik hunner belastingvrije en belastingschuldige paarden, geene verhooging of vermeerdering van het regt verschuldigd zijn.*

§ 5. Het aanwenden tot belastbaar gebruik van zoodanige voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, als aanvankelijk tot onbelastbare einden aangelegd of gebezigd waren, zal met aanschaffing worden gelijk gesteld, zoo mede, wat aangaat de paarden, tot derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden, in den loop des jaars.

§ 6. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des dienstjaars, met betrekking tot deszelfs voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, veranderen, zulks dat, volgens de tarieven van art. 17 en 21, de *opklimming* der belasting ten zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstboden en paarden, aanvankelijk gehouden, die verhooging voor den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd.

Deze bepaling is mede van toepassing in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 7 van art. 20 vermeld.

§ 7. Paarden, bij verschillende personen of gezinnen in gebruik, zullen, in geval die gelijktijdig voor een zelfde rijtuig worden gespannen, hem, die zulks doet of wel den eigenaar of gebruiker des rijtuigs, ter zake van het grooter getal paarden, hetwelk door hem alzoo mogt zijn gebezigd, dan waren aangegeven, mede aan de *opklimming* der belasting naar § 6 doen onderwerpen.

§ 8. Hooger belastbaar gebruik van dienst- en werkboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de verpligting tot eene evenredige verhooging der belasting voor den nog overigen tijd des dienstjaars ten gevolge hebben.

§ 9. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars op het dienstjaar overschietende, zonder dat een vierendeel jaars zal kunnen worden gesplitst, en zullen als vierendeelen jaars worden beschouwd de tijdvakken, aanvangende met primo Mei, primo Augustus, primo November en primo Februarij.

Aangiften, in den loop des dienstjaars te bewerkstelligen.

Art. 42. De zoodanige, welke, door eenige der omstandigheden, voorzien bij art. 27, in den loop des jaars, komen te vallen onder toepassing van het aldaar bepaalde, zullen, alvorens en naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden, en op de boete, bij art. 35 en 39 vastgesteld, verpligt zijn tot het indienen van behoorlijke aangifte deswege, invoege als bij art. 30 voorgeschreven, zullende zij daarvoor een biljet ter invulling bij den ontvanger kunnen bekomen.

De gewezen Sergeant **B. BIJL**, vroeger woonachtig geweest te *Delft*, die, volgens eene missive van den Heer KOLONEL, GARNIZOENS KOMMANDANT te *Delft*, zich thans te *Groningen* zoude bevinden, wordt *in dat geval* opgeroepen om zich ter SECRETARIJ dezer Gemeente te vervoegen, of, in geval hij zich elders mogt bevinden, SCHRIFTELIJKE OPGAVE te doen van zijne verblijfplaats; opdat aan hem een hem toebehoorend GESCHRIFT kan worden teruggegeven.

INGEZONDEN STUKKEN.

De tegenwoordige duurte der levensmiddelen.

Wie betreurt het niet, dat de noodzakelijkste levensbehoeften zoo duur zijn, dat niet alleen de behoeftige of geringe daglooner, maar zelfs menig kleine werkbaas en laag bezoldigde ambtenaar, zich het genot van sommigen moet ontzeggen, dat zelfs meer gegoeden, bij een talrijk gezin, zich in het gebruik moeten bekrimpen.

Zeer verschillend zijn de gedachten, vooral bij dengene wien het aan staathuishoudkundige of aan handelskennis ontbreekt, over de oorzaken van deze duurte en de middelen waardoor zulks veranderd zoude kunnen worden; sommigen meenen het te moeten toeschrijven aan den boer, die zijn goed van de markt terughoudt om zooveel hooger prijzen te krijgen, anderen, dat de koopman en speculant de prijzen opdrijven om zich woekerwinsten te verschaffen, weder anderen zeggen, „dat de „prijs van het vleesch zoo hoog is ten gevolge van de vrije „uitvoer"; in een dagblad dat uitkomt in onze grootste koopstad, de *Amsterdamsche Courant*, plaatste men zelfs een artikel van een correspondent uit Vlissingen van den volgenden inhoud: „De levensmiddelen zijn tot eene ongekende hoogte gestegen. „Dit is *hier* echter niet aan den uitvoer toe te schrijven maar „veeleer aan betreurenswaardige speculatie-zucht, onbeteugeld „bij gebrek aan stedelijke verordeningen op dat stuk, en „waardoor de prijzen onnatuurlijk worden opgedreven."

Allen dwalen bij gebrek aan de vereischte kunde, maar zij deden dan ook beter zulke drogredenen niet aan het publiek mede te deelen.

De oorzaken zijn verschillende, en ook niet van alle levensmiddelen dezelfde. In de eerste plaats heeft daartoe veel bijgedragen, dat men dit jaar, evenals men sedert 1847 vooral in ons land gewoon is, van het vroege voorjaar tot den afloop van den oogst, in de dagbladen van alle gewesten, den toestand van de te veld staande graangewassen, bijzonder de *rogge*, bovenmate roemde, terwijl ieder deskundige in zijn eigen omtrek zien konde, dat de meeste graansoorten en vooral de rogge veel te dun stond, dan dat het een goeden oogst konde opleveren; de uitkomst is nu dat in Nederland de rogge dooreen niet meer dan ⅔ van een gewone opbrengst leverde, en alzoo hiervan de geheele oogst 47,000 lasten minder dan gewoonlijk bedroeg. Ware nu niet van het begin af de waarheid verbloemd, dan zoude misschien in den zomer de prijs iets hooger zijn geweest, dan zoude om het te wachten tekort, meer graan van buitenlandsch zijn ontboden; hier komt bij, dat wij jaarlijks, om in eigen behoefte te kunnen voorzien, circa 33,000 last rogge te kort komen, hetwelk alzoo te zamen een tekort aan rogge van 80,000 lasten zoude geven, maar dit jaar op 90,000 lasten moeten worden aangenomen, omdat de genever-stokerijen zoo bijzonder sterk werken, dat daardoor het gewone verbruik van rogge wel 10,000 lasten zal te boven gaan.

In de tweede plaats komt vooral in aanmerking, dat in de meeste naburige landen, maar vooral in Frankrijk de graanoogst ongunstig uitviel; voorts denkende aan den buitengewoon hoogen koers der scheepsvrachten, dan kan het niemand verwonderen, dat de voorraad der rogge klein en de prijs hoog is. De voorraad bestaat dan ook bijna alleen uit het van tijd tot tijd van buitenslands aangevoerde; overigens zijn bijna alle pakhuizen ledig.

Meest overtuigend blijkt hieruit, dat noch handel, noch speculatiegeest eenigen schuld aan den hoogen prijs der granen heeft, dat integendeel de handel door ontbiedingen van buitenlandsch in de behoefte is te gemoet gekomen.

Iedere beschuldiging tegen den boer is even onregtvaardig. Hij is immers wel genoodzaakt het algemeene dorschen uit te stellen, totdat zijn veldarbeid en zaadbestelling zijn afgeloopen. Door die te verwaarloozen alleen om van de tegenwoordige hooge prijzen te profiteren, zoude hij de hoop op een volgenden goeden oogst vernietigen; hij zal dat niet, al kon hij ook de zekerheid hebben dat hij, met zijn graan ter markt komende, lagere prijzen zoude bedingen; in hoeverre dit later het geval zal zijn, kan echter ook de wijste koopman thans niet stellig bepalen, omdat zulks van zoo vele onbekende omstandigheden in de toekomst afhankelijk is. *Intusschen houden wij het voor meer dan waarschijnlijk, voooral op grond der laatste berigten van elders, dat eene daling der meeste graanprijzen nu zeer nabij is.*

Misschien worden er gevonden die, naar aanleiding van het even medegedeelde (hoe verkeerd dan ook), den raad geven, om in de jeneverbranderijen het stoken te beperken. Hoe wenschelijk het mogt zijn, dat het misbruik van het jeneverdrinken ophield, zoude het opvolgen van die maatregel geheel in strijd zijn met de staatshuishoudkunde. Dat men in die fabrijken bijna voorbeeldeloos druk werkt, is een gevolg van verzending naar buitenlandsch. Verlangt men in andere werelddeelen bij voorkeur Hollandsche jenever, dat men zich daarnaar schikke; immers zouden bij eene gedwongene verplaatsing van die fabrijken naar elders, hierdoor velen hun bestaan verliezen, en weder het getal van hen, die hun eigen brood verdienen, verminderen; bovendien zouden daardoor de handel, de scheepvaart en ook de rijks-inkomsten groot nadeel lijden.

Eene in ons oog in dezen belangrijke opmerking mogen wij niet terug houden: noch binnelandsche rogge, noch binnenlandsche gerst worden in de jeneverstokerijen gebruikt, maar genoegzaam *uitsluitend buitenlandsche granen*, die voor een aanzienlijk deel door de branderijen zelve ontboden worden; in het overige voorziet de buitenlandsche handel, en juist aan de bekende grootere behoefte bij de branderijen zal men het te danken hebben, dat de handel dit jaar zooveel meer graan dan gewoonlijk van buitenlandsch deed komen, want voor de consumptie konde zij zich niet voorstellen dat het noodig zoude zijn, aangezien men van alom de gewassen zoo zeer roemde. — Het beperken der werking van de branderijen, zoude dus even onstaatkundig als onregtvaardig zijn.

Wat wij van de rogge hebben gezegd is omtrent de tarwe meerendeels, aangaande de gerst geheel van toepassing. Van boekweit, haver en boonen, vooral van eerstvermeld artikel is de oogst ruim, maar de gewone onderlinge verhouding in de prijzen der verschillende graansoorten bij eene algemeene vrije handel, blijft bestaan, zoodra die verhouding verbroken is, wordt het laagst in prijs zijnde artikel dat voor voeding van menschen of dieren geschikt is, het meest gevraagd en gebruikt, en deze meerdere vraag verhoogt weder den prijs en herstelt het evenwigt.

Laat men dan de maatregelen nemen, dat het vleesch niet zoo verschrikkelijk duur blijft! Dat men den uitvoer van vee verbiede! raadt een ander even onstaatkundig en even onbillijk.

Niet alleen naar Engeland wordt ons vee uitgevoerd, maar ook naar Hannover, Duitschland, België en door België naar Frankrijk; uit sommige dezer landen voorzien wij in ons te kort van rogge en gerst, uit allen ontvangen wij boekweit — indien wij nu weigerden hun vee te verkoopen, zouden zij met regt den uitvoer van granen verbieden — en onze toestand nog veel erger worden.

Er zijn er ook, die in de dwaling verkeeren, dat de vrije uitvoer van vee de oorzaak der duurte is en dat door dien uitvoer onze veestapel vermindert, dan, noch het een noch ander is waarheid. De duurte van het vee wordt veroorzaakt 1) door den vrijen *invoer in Engeland*, die eerst sedert weinige jaren bestaat; en terwijl men in dat land geene belasting op het geslagt heeft, is het vleesch daar goedkooper dan hier bij eene enorm groote consumtie; 2) doordien de prijs der granen verre boven het gemiddeld standpunt is, hetwelk het aanfokken of vetmesten van het vee zoo veel duurder maakt waaraan het ook alleen moet worden toegeschreven, dat men het aan de prijzen van het vleesch niet heeft kunnen bemerken, dat de belasting op schapen en varkenvleesch in het vorige jaar werd afgeschaft; — 3) door de duurte van boter en kaas, waardoor de opbrengst van het vee, dat niet gemest wordt, zoo aanzienlijk vermeerdert.

Hoe groot de uitvoer van het vee moge zijn, zeker is het, dat de boer zich bij de bestaande gelegenheid tot uitvoer zooveel meer op de veeteelt heeft toegelegd, *dat op dit oogenblik de veestapel in Nederland veel grooter is dan voor tien jaren.* Die het betwijfelen verwijzen wij naar de belangrijke mededeeling van mr. B. D. H. TELLEGEN in het IIe deel (1853) van het tijdschrift ter bevordering der nijverheid bl. 303.

Uit het vorenstaande blijkt onzes inziens overtuigend, dat in een verbod van uitvoer geen heil te vinden is. Wij zouden te lang worden, indien wij nog uitvoerig op staathuishoudkundige gronden aantoonden, hoe aan een verbod van uitvoer op den duur schaarschte en duurte onfeilbaar verbonden zijn.

Gaarne zouden wij echter zien, dat in het geheele Vaderland bijzonder voor de geringe standen maatregelen konden worden genomen, die op den duur hun het dagelijksch brood en een stukje vleesch verschaften, en dan kan er geen ander redmiddel zijn als *opheffing der belasting op het geslagt en gemaal, zoowel van wege het rijk als van wege de gemeenten, bij eenen geheel onbelemmerden in- en uitvoer van alle levensmiddelen.*

Wij hebben ons sedert de laatste jaren in Nederland te verheugen over eene toenemende welvaart in bijna alle takken van nijverheid. Tijdelijk kan men de arbeidsloonen verhoogen om den daglooner in zijnen tegenwoordigen toestand te gemoet te komen, en wij verheugen ons, dat het ook hier ter stede bij velen is geschied; de geringe standen zullen het met dankbaarheid ontvangen! maar als men dat op den duur doet om de belastingen te kunnen bestrijden dan vernietigt men de ontwikkeling der nijverheid en ontneemt men den werkman zijn middel van bestaan, want dan wordt het onmogelijk tegen buitenlandschen arbeid te concurreren.

GRONINGEN, 15 October 1853. S.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 23 Augustus.

De gouverneur-generaal met gemalin en gevolg zetten hunne reis door de binnenlanden van Java voort, worden allerwege met hartelijkheid ontvangen en bezigtigen overal de merkwaardigheden der plaatsen. Den 2den dezer is Z. Exc te Madioen aangekomen. Te Toeban en te Bodjo-Negoro heeft de gouverneur-generaal de regenten dier afdeelingen, wegens hunne goede diensten, met hoogere titels begiftigd.

— Door den gouverneur-generaal zijn benoemd: tot eersten onderwijzer der gouvern. stadsschool te Batavia, *C. Pieck*; en bevorderd: bij het wapen der infanterie, tot 1sten luitenant, de 2de luit. *H. F. van der Ree*; tot 2de luitenants. de sergeanten *H. W. C. A. Thieme* en *R. P. M. van Alderwereld.*

— De *Javasche Courant* van den 13den Aug. deelt een meer gedetailleerd verslag mede betrekkelijk de militaire bewegingen in de Wester-afdeeling van Borneo, tot handhaving van het Nederlandsch gezag, tegen de oproerige Chinezen, en hunne verdrijving uit de versterkingen om Sepang, na hunnen verraderlijken aanval op den gouvernements-commissaris en de hem vergezellende officieren en manschappen.

Partikuliere brieven behelzen het gerucht, dat nog twee kompagniën infanterie naar Sambas zullen vertrekken, tot versterking van onze legermagt aldaar.

— Dezer dagen zijn te Batavia in het openbaar verkocht 79 3/32 realen stofgoud, afkomstig van Borneo. De geheele hoeveelheid heeft opgebragt eene som van *f* 2,955.29, of gemiddeld *f* 37.43 1/2 per reaal. Dit is *f* 1.13 1/2 per reaal minder dan de prijs, welke bij de voorlaatste veiling, in Mei 1852, is besteed.

— De opening der tentoonstelling wordt aangekondigd tegen het begin van October.

— Gedurende de maand Julij zijn te Pasaroewan door den heer *H. T Hesselaar* en door mej. *Waterloo* wederom onderscheidene slaven vrijgelaten.

— Wij zijn in de gelegenheid mede te deelen, dat proeven met New-Orleansch katoenzaad, onlangs in de residentie Bagelen genomen, tot dusver de beste uitkomsten hebben opgeleverd.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de berigten uit New-York van den 2den dezer, was aan de graanmarkt aldaar veel vraag naar maïs, tarwe en meel; de prijs van tarwe en meel was rijzende; de scheepsvracht naar Londen was onveranderd.

— Het antwoord van het gouvernement der Unie op de Oostenrijksche nota betrekkelijk de aangelegenheid van *Koszta*, is thans openbaar gemaakt. Het is een zeer uitvoerig stuk, niet minder dan acht kolommen in het New-Yorksche dagblad *de Herald* beslaande. Het regt der Vereenigde Staten om zijne burgers en aanstaande burgers buiten 's lands te beschermen, wordt daarin zeer ruim opgevat en verdedigd tegen de beperkingen die Oostenrijk aan hetzelve wilde stellen.

RUSLAND-TURKIJE.

Den 4den is de zoon van *Reschid*-pacha van Konstantinopel naar het hoofdkwartier van *Omer*-pacha vertrokken, om hem den brief over te brengen waarbij deze vorst *Gortschakoff* sommeert binnen *vijftien dagen* de vorstendommen te ontruimen, terwijl in geval hieraan niet wordt voldaan, na het verstrijken van dien termijn onmiddellijk de vijandelijkheden zullen aanvangen.

(Wat den eisch betreft aan den Russischen bevelhebber der

Donau-vorstendommen gedaan, zoo zijn er thans zes verschillende lezingen in omloop betreffende den ter ontruiming vastgestelden tijd, als: I. dadelijke aanvang der vijandelijkheden; II. na elf dagen; III. na veertien dagen; IV. na eenentwintig dagen; V. na vier weken; VI. na veertig dagen. Daar de tekst van het Turksche manifest nog niet bekend is, valt het moeijelijk met eenige zekerheid te zeggen, welke lezing hier de ware is.)

Prins *Menzikoff*, vroeger buitengewoon Russisch gezant bij de Porte, is door Rusland tot gouverneur der Donauvorstendommen benoemd. De hospodars zijn afgezet. Prins *Paskewitsch* zou in de plaats van *Gortschakoff*, aan het hoofd van het Russische invasie-leger gesteld worden.

— Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel heeft Servië aan de Porte een hulpkorps van 20,000 man, en de Scherif van Mekka een van 30,000 Arabische ruiters tegen Rusland aangeboden. Het contingent van Tunis was geheel uitgerust aangekomen. De Sheik-ul-islam had verklaard, dat indien binnen 14 dagen geene schikking met Rusland tot stand was gekomen, hij de vaan des Profeets zoude ontrollen. In Anatolie en Rumelie was de geestdrift op het hoogst; *Taxim-Bey*, een van de rijkste grondbezitters in Rumilië, had aan den Sultan al wat hij aan goud bezat en zelfs de kleinoodiën zijner vrouw aangeboden, om in de oorlogskosten te voorzien.

— De Londensche *Times* behelst eene redenering over de Oostersche kwestie, waarin onder anderen zij zegt: „Frankrijk en Engeland hebben hun besluit doen kennen om Turkije, gewapenderhand des noods, te ondersteunen tegen de eischen van Rusland. Zij zijn overeengekomen in het wezen der zaak te blijven bij die voorwaarden van schikking, welke de vier mogendheden in de Weener nota wilden uitdrukken, doch, gelijk later bleek, daarin niet ondubbelzinnig uitgedrukt hebben.

„De door de Porte voorgestelde wijzigingen zijn door de Westersche mogendheden hoofdzakelijk aangenomen, als de grondslag der door haar te stellen voorwaarden: en ten aanzien van den vorm is aan den wensch van den Keizer *Nikolaas* niet toegegeven. Te Olmutz verklaarde hij zich bereid de door Turkije voorgestelde wijzigingen in beginsel in te willigen; mits deze inwilliging kon geschieden door middel eener authentieke uitlegging der Weener nota, die de betrekking tusschen de beide partijen zou blijven regelen. Hiermede echter hebben Frankrijk en Engeland geen genoegen genomen; zij hebben verlangd dat Ruslands toetreding tot voorwaarden die het in het wezen der zaak reeds aangenomen heeft, zal worden gestaafd in eenig staatsstuk hetwelk niet reeds dadelijk door eene valsche uitlegging zijne kracht min of meer heeft verloren."

ITALIE.

De Paus heeft eene breve uitgevaardigd, waarbij een collegie voor de Jezuïten in zijne geboortestad Sinigaglia gesticht wordt. De Paus heeft hierdoor een bewijs van zijne achting en liefde voor de orde der Jezuïten willen geven.

— De Koning der Beide Siciliën heeft al de Sardinische onderdanen die den graanhandel drijven, uit zijn rijk gezet, onder voorwendsel dat die personen, alle Genuezen, in de Beide Siciliën de granen opdreven. De uitvoer van kastanjes is verboden.

— Brieven uit Milaan van den 5den Oct. spreken van talrijke arrestatiën in het Venetiaansche. Te Verona was een groot aantal gevangenen gebragt.

DUITSCHLAND.

De voornaamste sigaren-fabrikanten te Bremen, niet langer op de toetreding der regering tot het tolverbond willende wachten, verlaten die stad met hunne werklieden, om zich in het Hannoversche te vestigen. Dit wordt als een wezenlijk verlies voor Bremen beschouwd.

— J.l. Maandag heeft op den Westfaalschen spoorweg tusschen Paterborn en Bude, door botsing van een locomotief met een' trein, een treurig ongeval plaats gehad, waarbij een aantal personen ernstige wonden hebben bekomen. Een der passagiers is reeds overleden, voor een ander is weinig hoop op herstel.

— Bij keizerlijk patent is verordend, dat het Oostenrijksch leger eene belangrijke vermindering zal ondergaan, ten gevolge der verloven, die in eene ruime mate aan allen, die zulks verlangen, zullen worden verleend.

— In het Zwitsersche gebergte is reeds veel sneeuw gevallen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 13 October.

Berigten, uit geloofwaardige bron geput, verzekeren, dat de Britsche regering, ondanks hare toebereidselen tot den oorlog, vast besloten heeft, om alle middelen tot handhaving van den vrede uit te putten, en alleen in het alleruiterste hare toevlugt tot den oorlog te nemen.

— De luitenant *M'Clure*, die den noordwestelijken doortogt heeft ontdekt, is bevorderd geworden tot den rang van kapitein ter zee.

Men is voornemens uit nationale bijdragen ter eere van den luitenant *Bellot* der Fransche marine, die bij het vergezellen der noordpool-expeditie het leven heeft verloren, een gedenkteeken op te rigten.

(Men zal zich herinneren, dat, bij eene Parlementsacte, een prijs van 20,000 p. st. is uitgeloofd, voor hem, die het eerst den noordwestelijken doortogt bewerkstelligt, benevens eene premie van 5000 p. st., voor het eerste schip, dat over de Noordpool zeilen zou.)

— Uit de munt is gisteren, onder geleide van den gouverneur, de ontzettende massa van 8 ton klinkende munt met een' specialen trein naar Southampton gezonden, vanwaar het naar Ceylon zal worden overgebragt.

— Er heeft een gerucht geloopen, dat men photografisch nagemaakte Engelsche banknoten ontdekt had, doch dit is onjuist. Men heeft wel proeven genomen aan de bank, ten einde te onderzoeken welke voorzorgen noodig waren; doch men heeft geene reden te gelooven, dat eene dusdanige vervalsching plaats kon hebben, zonder onmiddellijk ontdekt te worden.

— In de vorige week zijn 14 koopvaardijschepen, te zamen metende 7692 ton, van Londen naar Australië gezeild, groote hoeveelheden fabrijkgoederen derwaarts brengende; intusschen zijn de scheepsvrachten dalende, weshalve nog geen nieuw schip derwaarts in lading is gelegd.

— Uit officiële opgaven is gebleken, dat gedurende het jaar 1852 niet minder dan 1100 schepen op de kusten van Groot-Brittanje zijn gestrand en dat daarbij pl. m. 900 personen het leven hebben verloren.

— Ten gevolge der krachtige vertoogen van lord *Clarendon*, heeft de groothertog van Toskane de jonge Engelsche dame miss *Cunningham*, die onder de beschuldiging van Protestantsche propaganda in hechtenis was genomen, in vrijheid doen stellen.

— Van regeringswege is een in de tegenwoordige tijdsomstandigheden bijzonder belangrijke staat openbaar gemaakt, aanwijzende uit welke landen en in welke hoeveelheden gedurende 1852 graan en meel in het Vereenigd Rijk is ingevoerd. De gezamenlijke invoer bedroeg in dat jaar 3,866,719 centenaars meel, 3,060,268 quarters tarwe en 3,581,461 quarters ander graan, alzoo te zamen 6,641,729 quarters graan. Een groot deel van deze hoeveelheid is door Rusland geleverd: er is namelijk in 1852 uit de noordelijke havens van Rusland ingevoerd 584 centenaars meel, 26,949 quarters tarwe en 316,838 quarters ander graan; en uit de Russische havens der Zwarte zee 706,622 quarters tarwe, benevens 251,255 quarters ander graan. Uit de Vereenigde Staten is ingevoerd 2,620,069 centenaars meel, 483,569 quarters tarwe en 168,317 quarters ander graan. Uit Frankrijk 881,039 centenaars meel, 207,751 quarters tarwe en 285,682 quarters ander graan. Uit Nederland 2437 centenaars meel, 124,274 quarters tarwe en 96,588 quarters ander graan.

De bovengemelde hoeveelheid van 3,581,461 quarters ander graan bestond in: 625,540 quarters gerst, 989, 289 quarters haver, 9967 quarters rogge, 477,306 quarters erwten en boonen, 1,471,277 quarters maïs en 8084 quarters boekweit.

Rusland ontving in 1852 slechts voor 1,099,917 p. st. Engelsche producten, dat is minder dan bijv. Chili.

Men maakt uit deze cijfers op, dat eene afbreking der handelsbetrekkingen tusschen de beide landen, voor Engeland het grootste ongerief zou te weeg brengen, maar voor Rusland de grootste winstderving.

— Het Toryblad *the Press* doet den ontzettenden aanwas uitkomen, welken de Noord-Amerik. handelsvloot sedert eenigen tijd heeft verkregen. Onze lezers, zegt het blad, zullen ongetwijfeld verbaasd staan, wanneer zij hooren, dat de handelsvloot der Ver. Staten tegenwoordig talrijker is dan die van Groot-Brittanje en dat de tonneninhoud van de New-Yorksche schepen geheel gelijk staat met dien der schepen van Londen en Liverpool te zamen genomen. Volgens Amerik. berigten, beliep de tonneninhoud der Amerik. handelsvloot op het einde des vorigen jaars meer dan 4 millioen ton, die der Britsche daarentegen niet meer dan 3 millioen. Zeven jaren geleden was de tonneninhoud van New-York veel minder dan die van Londen. Op het einde des jaars 1852 overtrof hij 1 millioen ton, terwijl die van Londen 682,000 en die van Liverpool 634,000 ton bedroeg.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 October.

— In de laatste dagen heeft de Fransche akademie gevoelige verliezen geleden. *Arago* is spoedig *St. Hilaire* gevolgd. In de muzikale sectie is thans ook de componist *Onslow* overleden.

— De Keizer heeft den Nederlandschen gezant baron *Fagel* ten gehoore ontvangen. De generaal was belast om aan den Keizer een' eigenhandigen brief van zijn Souverein te overhandigen.

— Nog dagelijks worden in Parijs personen in hechtenis genomen, naar men wil, om staatkundige redenen.

— De bureaux der Turksche ambassade worden letterlijk belegerd door personen die in dienst van den Sultan willen treden. De gezant heeft tot nu toe het geven van een bepaald antwoord vermeden, maar zal eene duidelijke nota bekend maken.

Van den 16den. Naar Marseille is bevel gezonden, om onverwijld 6 fregatten uit te rusten, welke, naar men zegt, bestemd zijn om Fransche troepen naar de Dardanellen over te brengen.

— De stoomboot *le Caïre* heeft tijdingen aangebragt uit Konstantinopel tot den 5den October. In het voorbijvaren bespeurde men, dat de vloten in de baai van Besika zich gereed maakten, om naar Konstantinopel te stevenen. Het manifest der Porte was den 5den October stellig afgekondigd en aan de vreemde gezanten medegedeeld. De uiterste termijn tot ontruiming der vorstendommen was bepaaldelijk slechts 14 dagen. — Eenige aanzienlijke Turken hebben aangeboden, om zoolang de oorlog duurde 30,000 man op hunne kosten te onderhouden.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 October.

Het verbod van uitvoer van aardappelen en peulvruchten, in het koningrijk België, treedt morgen in werking.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 17 Oct. Den 14 Oct. gearriveerd het nieuwgebouwde schoonerschip Hollandia, kapit. *J. Radeloff*, groot 76 roggelasten, gebouwd bij den scheepsbouwmeester *Meursing* te Hoogezand, voor rekening van den heer *J. Boybert*.

Binnengekomen te Amsterdam den 12 Oct., kapit. *Scholtens* Sjoumenta, van Newcastle; den 13den *Potjer* Geertruida Jacoba, van Petersburg; *Potjer* Elsje, van Nerva; den 14den *Middel* St. Vitus, van Archangel; *Wijkmeijer* Anna, van Riga; *de Groot* Klaassina Arendina, van Dantzig; *Puister* Imke Giesen, van Stettin; den 15den *Warners* Tjaardina Fennegina, van Stettin. — Te Texel den 12 Oct., *Waterborg* Fennechina, van Londen; den 13den *Gust* Antonia Francina, van Riga; den 14den *Bakker* Jacoba en *Stuit* Beerta Hendrika, beide van Riga; *Stuit* Cathriena Elisabeth en *Bart* Hendrika Jantina, beide van Noorwegen; *Boswijk* Hendrika, van Riga; *Ellens* Lammechina Margonda, van Hammerfest. — In het Vlie den 11 Oct., *Bakker* Alexander, van Petersburg; *Duin* Jantina Frouwina en *Garrels* Henrica Christina, beide van Riga; *Klein* Jantina, van Straalsund; *Schoon* Engelina en *Brands* Catharina Sophia, beide van Neustadt; *Kuiper* Vijf Gezusters, van Bergen; *Smid* Bernardus, *Fenninga* Fenna, *Cappen* Neptunus, *de Groot* Concordia, *Brouwer* Elsina, *de Jong* Jantina Engelina, *Smid* Catharina Frederika, *Blijstra* Concordia en *Schaafsma* Goede Verwachting, alle 9 van Frederikstad; *de Jong* Goede Verwachting, v. Osterrisoer; *de Groot* Arendina, *de Groot* Houthandel en *Zwart* Maria, alle 3 van Christiaansand; den 12den *de Jong* Vrouwina Elisabeth, van Nerva; *Wijkmeijer* Anna, van Riga; *de Weerd jr.* Groot Lankum en *de Groot* Jantina, beide van Dantzig; *Bolhuis* Gesina, van Anclam; *Puister* Ymke Giezen en *Warners* Tjaardina Fennegina, beide van Stettin; *Jacobs* Vr. Johanna, van Neustad; *Huges* Johanna, *Bartels* Gesina, *Visser* Maria, *de Boer* Johannes, *Kraan* Vr. Helena, *van der Werff* Alida, *van der Wal* Johan Wilbrand en *Zwaal* Gijsbert Jan, alle 8 van Frederikstad; *Mooi* Winschoterzijl, van Oudsoen; *Schuring* Antje en *de Jong* Hendrika, beide van Osterrisoer. — Te Helvoet den 11 Oct., *Deddes* Alberdina en den 13den *van Ingen* Helena Brons, beide van Archangel; *Karst* Roelfina, van Riga; *Koning* Susanna Elisabeth, van Tromsoe; den 14den *Addens* Petronella, van Archangel; *Korte* Hendrieka Magrieta, van Riga; *Faber* Johanna Mulder, van Heiligenhaven. — Te Vlissingen den 11 Oct., *Klein* Eolus en *Mulder* Ida, beide van Archangel; den 12den *Velt* Engelina, van Riga. — Te Londen den 11 Oct., *van Sluis* Gesina, van Galatz; den 12den *Smit* Prins Hendrik, van Amsterdam; den 13den *Mulder* Hendrik en Ubbo, van Riga; *Heerma* Louwina, van Dantzig; *Koning* Johanna Marchina, van Stettin. — Bij Douvres den 11 Oct., *de Haan* Siewerdina, v. Antwerpen n. Liverpool. — Te Queenstown den 11 Oct., *Tjakkes* Maria Elisabeth, van Galatz. — Te Peterhead den 10 Oct., *Leicher*, voor wijlen *Weits*, Geertruida Alida, v. Archangel n. Schiedam. — Te Poole den 10 Oct., *Boiten* Fossina Siers, van Koningsbergen. — Te Fleetwood den 9 Oct., *Berg* Twee Gebroeders, van Riga. — Te North Shields den 10 Oct., *Ketelaar* Jantina Hendrika en *Veldhuis* Vr. Martha, beide van Zwolle; *Deen* Gesina Elsina, van Harlingen; *Drewes* Tjakkien, van Groningen; den 11den *Rasker* Harmina Gezina en *Duit* Frouwina, beide van Amsterdam; *Ebeling* Anna Hendrika, van Harlingen; *Koning* Zeldenrust, van Kampen; *Huizinga* Margaretha, van Londen. — Te Stockton den 11 Oct., *Waterborg* Fokkina, van Pullen. — Te Goole den 11 Oct., *van Ingen* Maria Catharina, van Stettin.

Binnengekomen te Eckernförde den 7 Oct., kapit. *Joosten* Jantina, v. Stettin. — Te Dantzig den 8 Oct., *de Groot* Lucas Wildervank, v. Dundee; den 9den *Bakker* Johanna, v. Harwich. — Te Croonstad den 5 Oct., *Konter* Jonge Brechtus en *Wegene* Vr. Martha, beide v. Amsterdam; *Mellema* Hermanus Hesselaar, v. Londen. — Te Christiania den 4 Oct., *Stasse* Hoop van Zegen, v. Dordrecht. — Te Holtenau den 9 Oct., *Prins* Roelfina, v. Wolgast n. Rotterdam; *de Jonge* Jantina, v. Koningsb. n. Lynn; *de Boer* Vriendschap, v. Petersb. n. Zwolle; *Emmelkamp* Annegina, v. Lubeck n. Antwerpen; *Blaak* Jantina en *Meijer* Othello, beide v. Dantzig n. Antwerpen; *Bieze* Harmina, v. Koningsb. n. Amst.; *Douwes* Klasina, v. Nerva n. Hull.

Binnengekomen te Hamburg den 14 Oct., kapit. *Drewes* Twee Gezusters, van Amsterdam. — Te Pillau den 12 Oct., *Wolkammer* Alberdina, van Rotterdam; *Koerts* Onderneming, v. Amsterdam. — Te Memel den 9 Oct., *de Groot* Lucas Wildervank, van Dundee; den 10den *de Groot* Annechina Jantina, van Buxtehude. — Te Windau den 6 Oct., *Nanninga* Vriendschap, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 8 Oct., *Tiktak* Jantina Fennechina, v. Amsterdam. — Te Croonstad den 5 Oct., *Wegener* Gebroeders, van Rotterdam; *Wilmink* Hermanna Wilmink, van Newcastle. — Te Holtenau den 11 Oct., *van Sluis* Tjakina, v. Memel n. Holland; *Konterman* Vr. Renske, v. Dantzig n. Brussel; *Fennenga* Wilmina Catrina, v. Stockholm n. Newcastle. — Te Tonningen den 11 Oct., *Hazelhoff* Vrede, van Harlingen naar Wismar.

Binnengekomen te Texel den 16 Oct., kapit. *Gnodde* de Jonge Walrave, v. Liverpool. — Te Helvoet den 15 Oct., *Puister* Fennegina, *Heeres* Susanna, *Sprik* Juliana Louisa en *Lever* Vr. Alida, alle 4 v. Archangel; *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., v. Petersburg; *Plukker* Hendrieka, v. Libau. — Te Suriname den 7 Sept., *v. d. Veer* Wilhelmina Frederika en *Schaap* Maria Johanna, beide v. Amsterdam. — Te Marseille den 12 Oct., *Hofker* Hendr. Bartina, v. Stettin. — Te Londen den 14 Oct., *Boon* Jacoba Hazewinkel, v. Petersburg; *Stuitje* Christina Johanna, v. Riga. — Te Charlestown den 9 Oct., *Boer* Johanna Henriette, v. Groningen. — Te Leith den 11 Oct., *de Jong* Mina, v. Harlingen. — Te Sunderland den 12 Oct., *Karst* Elisabeth Lollina, v. Rotterdam.

Zeilklaar te Liverpool den 12 Oct., kapit. *Stuitvoet* Annechiena Harmina, n. Rotterd. — Te Stockholm den 7 Oct., *Oostra* Margrietha Hillegiena, n. Engeland. — Te Christiania den 8 Oct., *Stasse* Hoop op Zegen, n. Dordrecht.

Zeilklaar te Londen den 13 Oct., kapit. *Potjer* Twee Co[illegible] n. Riga; den 15den *de Winter* Catharina, n. Amsterd[illegible] Newport den 11 Oct., *Jager* Zwaantje Elisabeth, n. Leer.

In lading te Londen den 10 Oct., kapit. *Scholtens* Regi[illegible] legina, naar Hamburg; den 11den *Hazewinkel* Albertina, [illegible] Santa Cruz.

Vertrokken van Amsterdam den 12 Oct., kapit. *Dokman* [illegible] Wilhelmina, naar Triest; den 13den *Schut* Jacob Synes, [illegible] den 14den *Brouwer* Anna Louisa, naar Newcastle; *Niebo*[illegible] derika, naar Harburg; *Vos* Catharina Knelsina, op avon[illegible] Van Texel den 13 Oct., *Schummelketel* Johanna Maria, n. [illegible] *de Groot* Twee Zusters, naar Londen. — Uit het Vlie den [illegible] *de Winter* Margaretha, naar Koningsbergen; *Stenger* Anna [illegible] retha Adriana, naar Dantzig; *Meihuizen* Jantje Nanninga en [illegible] Vr. Margaretha, beide naar Stettin; *Mugge* Martha, naar [illegible] *Duit* Frouwina, op avontuur. — Van Helvoet den 12 Oct. [illegible] *Weerd* Willem, naar Konstantinopel; *Glim* Henderika Magri[illegible] Hamburg. — Van Brielle den 13 Oct., *Vil* Hendrik Pi[illegible] *Schenk* Ida en Cornelia, beide op avontuur; den 14den [illegible] Regina Elisabeth, naar Port Kunda. — Van Vlissingen den 13 [illegible] *Meijer* Engelina, naar Windau; *Legger* Jezelina, naar Dant[illegible] Van Duinkerken den 9 Oct., *Huisman* Anja Sietsia, n. New[illegible] van Gravesend den 12 Oct., *Viëtor* Hesther, naar Sydney N. Z. [illegible] Van Gloucester den 11 Oct., *Wolthekker* Sophia Klasina, [illegible] Cardiff.

Vertrokken v. Swinemunde den 7 Oct., kapit. *Visser* Anna [illegible] n. Laakjöbing. — Van Dantzig den 6 Oct., *Brouwer* Ons Ge[illegible] n. Amst.; *Konterman* Vr. Renske, n. Brussel; den 9den [illegible] Hendr. Margar., n. Nantes; *v. d. Baan* Johanna, n. Amst. [illegible] Elder-kanaal gepasseerd den 6 Oct., *Bolhuis* Gezina, n. de [illegible] *Puister* Imke Giezen, den 8sten *Koning* Jonge Willem, *de* [illegible] Elisabeth en *Gnodde* Alida Sophia, alle 3 n. Amst.; *Zwieting* [illegible] Horreus, n. Dordrecht; *v. d. Zwaag* Menschlievendheid, n. de [illegible] zee; den 9den *Joosten* Vr. Hillegina, *v. Peer* Aukjen en *v. d.* [illegible] Goede Hoop, alle 3 n. Amst.; *Bos* Elisabeth, n. Weser; [illegible] Maria, n. Delfzijl; den 10 *Visser* 3 Gebroeders, n. Groning[illegible]

Vertrokken van Hamburg den 14 Oct., kapit. *de Jonge* Cat[illegible] naar Delfzijl. — Van Bremerhaven den 13 Oct., *Stenger* Vrien[illegible] naar Dantzig; *Gnodde* Jonge Jan, naar Leer. — Van Trave[illegible] den 14 Oct., *Panjer* Gezina, naar Odensee. — Van Colberg [illegible] Oct., *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, naar Amsterdam. [illegible] Dantzig den 11 Oct., *de Jonge* Vr. Martha, naar Amsterdam. [illegible] Bolderaa den 8 Oct., *Wijkmeijer* Margaretha, *Mooi* Renske, [illegible] *Wal* Geerdina, *Wijpkes* Vriendschap, den 9den *Scherpbier* [illegible] *Klasen* Elisabeth, *Mulder* Vr. Jantina en den 10den *Valk* [illegible] alle 9 naar Elseneur. — Van Pillau den 11 Oct., *Mulder* [illegible] Catharina, naar Rotterdam. — Van Croonstad den 6 Oct., [illegible] Jantina, *Bekkering* Catharina, *Karst* Lambertha en *Kolk* Jo[illegible] alle 4 van Amsterdam; *Kuiper* Henderika Hillegina en *Sm*[illegible] genster, beide naar Rotterdam; *Bieze* Vriendschap, naar de [illegible] *de Groot* Jacoba Johanna, naar Groningen; *Oostra* Annechi[illegible] tina, naar Antwerpen; *Eefting* Jonge Johanna en den 7den [illegible] Hendrika Gesina, beide naar Londen; *Brambergen* Twee [illegible] ders, naar Amsterdam. — De Groote Belt gepasseerd den [illegible] *Hazewinkel* Johanna Petronella, naar Dantzig. — Het Eider[illegible] gepasseerd den 11 Oct., *Hazewinkel* Vrede, n. de Oostzee; [illegible] Vriendschap, n. Zwolle; *Emmelkamp* Annegina, n. Antwerp[illegible] 12den *Bieze* Hermina, *Pijbes* Eendragt en *Duintjer* Friso, [illegible] n. Amsterdam; *de Jonge* Jantina, n. Lynn; *Leuning* Marg. [illegible] n. Hull; *Bakker* Everhardus, n. Londen; den 13den *Pekel*[illegible] dewika en *Brouwer* Ons Genoegen, beide n. Amsterdam; [illegible] Henriette, n. Duinkerken; *Stoeldraijer* Adriana, n. Rot[illegible] *Leuning* Bertruida, naar Kjöge.

Vertrokken uit het Vlie den 14 Oct., kapit. *de Vries* Ge[illegible] n. Windau. — Van Vlissingen den 13 Oct., *Gort* Frouwin[illegible] huizen, n. Rostock. — Van Batavia den 7 Aug., *Rijkens* [illegible] haupt, n. Tjilatjap. — Van Soerabaija den 28 Julij, *Jaski* [illegible] Catharina, n. Batavia. — Van Douvres den 13 Oct., *Boek*[illegible] hannes Hermanus, n. Liverpool. — Van Liverpool den [illegible] *Stuitvoet* Annechina Harmina, n. Rotterdam.

ZOUTKAMP; 16 Oct. Binnengekomen den 12 Oct., k[illegible] *Haan* Anna Jantina, v. Laurwich; den 13den *Meppen* [illegible] Veenema, v. Noorwegen; *Schuur* Zwaantina, v. Archang[illegible] eenige schade; den 14den *Vellinga* Twee Gezusters en de[illegible] *van der Star* Vr. Ida, beide v. Hamburg.

Vertrokken den 13 Oct., kapit. *Glim* Jantina, n. Londe[illegible] 14den *Reijer* Jansje Hillegonda, n. Newcastle; *Balk* Wilh[illegible] naar Texel.

OOSTMAHORN, 16 Oct. Vertrokken den 13 Oct., kapit. [illegible] de Vriendschap, v. Kampen n. Bremen; *Reijer* Jansje Hill[illegible] n. Newcastle, *Glim* Jantina, n. Londen, beide v. Groning[illegible] 15den *Dirks* Fenna, n. Emden, *Schuchmann* Anna Margare[illegible] Bremen, *Meijer* de Vr. Alida, n. Leer, *Busschen* Hender[illegible] Harburg, *Mudder* Onrust, n. Bremen, alle 5 v. Amsterdam; [illegible] Gezina, v. Makkum n. Hamburg.

DELFZIJL, 16 Oct. Binnengekomen den 11 Oct., kapit. [illegible] Louwiza Susanna, v. Emden; *Kraan* de Vriendschap, v. E[illegible] stad; den 12den *Christler* Gertrud, *Greven* de Hoop, *de H*[illegible] Vr. Geziena en *de Haan* de Vijf Gebroeders, alle 4 v. Ha[illegible] *Visser* de Vr. Lappina, v. Leer n. Amst.; *Bijmolt* Geziena [illegible] Ditzum; *Smedes* Petronella Albertina, v. Halte; den 13den *M*[illegible] Geziena, v. Frederikstad; *Zoutman* de Jonge Wicher, v. K[illegible] *Siemers* Jantiena, v. Harburg; *Schreuder* Sylyna Titia en [illegible] *mer* Eenige Broeder, beide v. Noorwegen; den 13den *Donga* [illegible] chiena, v. Croonstad; *Roelfsema* Harmonie, v. Archangel; de[illegible] *Stuitje* de Jonge Maria en *Oetzes* de Hoop, beide v. E[illegible] Amsterdam; *v. Wattum* Henderika, v. Oudsoen; den 15den [illegible] de Jonge Rudolf en *Krook* de Twee Gebroeders, beide v. H[illegible] *Mudder* de Vr. Stiena, v. Harburg; *Scholtens* Vr. Mettina, v. [illegible] burg n. Amsterdam; *Middel* Bouwina, v. Riga.

Vertrokken den 11 Sept., kapit. *Mulder* Magrietha, n. N[illegible] *Klofkorn* de Vr. Magrietha, n. Osterrisoer; den 13den *Ba*[illegible] de Vr. Trientje, n. Emden; *Forma* de Vr. Antje, n. Leer; den [illegible] *Abels* Henriette en *Strackholder* Grietina, beide n. Norden; [illegible] *hout* H. Willebrordus, n. Newcastle; *Burman* de Kleine J[illegible] Basfeld; *de Haan* Vijf Gebroeders, *de Haan* de Vr. Geziena [illegible] *der Leest* Bernardus, alle 3 n. Leer.

TERMUNTERZIJL, 16 Oct. Binnengekomen den 10 Oct. [illegible] *de Vries* de Vr. Anna, v. Norden; den 11den *Boswijk* de Vr[illegible] derika, *Ugen* Anna Sieberdina en *Dik* de Vier Gezusters, al[illegible] Noorwegen; den 12den *Cassens* Twee Gebroeders, v. Ha[illegible] *Scheppers* de Eendragt, v. Noorwegen; den 13den *Pasman* [illegible] Elisabeth, v. Steenhuizerzijl; den 14den *Legger* Geerdina, v. [illegible] wegen; *Bieze* Sophia, v. Bremerhaven; den 15den *Munning* [illegible] v. Noorwegen; *Fisser* Henriette, v. Hamburg.

Vertrokken den 11 Oct., kapit. *Wiarts* Antina, naar Le[illegible] 12den *Burman* Geziena, n. Emden; den 13den *de Vries* [illegible] Anna, n. Norden.

Zeilklaar den 16 Oct., kapit. *Dik* de Vier Gezusters, n. [illegible]

HARLINGEN, 15 Oct. Binnengekomen den 13 Oct., kapit. [illegible] Jonkvr. Elisabeth en den 14den *Visser* Ymkje Visser, beide v. [illegible] stadt; den 15den *v. d. Veer* Twee Gebroeders, v. Amsterdam. [illegible]

Vertrokken den 12 Oct., kapit. *Rijnberg* Jonge Jacob, n. [illegible] *de Boer* Drie Gezusters, n. Noorwegen; den 13den *Schaaf*[illegible] wachting en den 14den *Cappen* Neptunus, beide n. Sch[illegible] *Ploeg* Vertrouwen, n. Mecklenburg; *Banting* Geziena, n. [illegible] haven; den 15den *Vennenga* Fenna en *Brouwer* Elsiena, [illegible] Noorwegen.

MANDAHL, 3 Oct. Het schip Harmonie, kapit. *Dre*[illegible] Odessa naar Hull, is gisteren lek en met overgeworpen [illegible] meer andere schade, te Kleven binnengeloopen; moet los[illegible]

ELSENEUR, 9 Oct. Het schip Jonge Tammen, kapit. [illegible] van Koningsbergen naar Amsterdam, is bij Bornholm over[illegible] gezonken, doch het volk gered en alhier aangekomen.

Van den 13den. De Holl. kof Annette Fossina, kapit. [illegible] van Dantzig naar Rouaan met tarwe, die schade geleden [illegible] het stooten tegen eene Engelsche brik, werd hier den 10den [illegible] bogt van Hornbeck binnengebragt, door de stoomboot Uff[illegible]

NYKJÖBING, 10 Oct. Den vorigen nacht strandde bij Bo[illegible] gelooft door vergissing in de lichtvuren, de kof Karsiena [illegible] *Waterborg*, van 54 last, met tarwe van Dantzig naar Ro[illegible] Men hoopte de kof en de lading te redden. De manschap [illegible]

CROONSTAD, 5 Oct. Het schip Leonora Johanna, kapit. [illegible] van hier naar Boulogne vertrokken, is den 27 September [illegible] Sommero en Stammo gestrand en verbrijzeld, doch het volk [illegible] van de lading en de inventaris is niets geborgen kunnen. [illegible]

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCH[illegible] welke de Sond gepasseerd zijn.

8 Oct. Siccama, Eelje, v. Dantzig n. Rouaan, m. tarwe.
Stutvoet, Margaretha, v. Riga n. Hull, m. lijnzaad.
Smit, Arendina, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Boswijk, Hendrika, v. Riga n. Amst., m. balken.
Jonker, Sallandt, v. de Noordzee n. Riga, m. ballast.
Feijes, Jonge Klaas, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
Hitman, Twee Gebroeders, v. Riga n. de Maas, m. [illegible]
Wijkmeijer, Anna, v. Riga n. Amst., m. balken.
Korte, Hendr. Marg., v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Besseling, Elsina, v. Nerva n. Hull, m. deelen.
Hazewinkel, Roelf Giezen, v. Petersb. n. Rotterd., m. [illegible]
Zijl, Alpha, v. Carlscrona n. Bordeaux, m. staven.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 18*den October* 1853, *no.* 83.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

BRUSSEL, 13 October.

Men weet dat de in 1850 gemaakte wet op het middelbaar onderwijs nog niet geheel in werking gebragt is, dewijl de geestelijkheid hare medewerking tot het daarbij geregelde staatsonderwijs niet wilde verleenen, tenzij haar meer waarborg voor de zedelijke en godsdienstige strekking van het onderwijs gegeven wierd dan in de nieuwe wet gelegen was. Nadat vele pogingen om eene schikking dienaangaande te treffen tusschen de hooge regering en de geestelijkheid, schipbreuk hadden geleden op eischen van de zijde der geestelijkheid die het gouvernement onbestaanbaar achtte met de zelfstandigheid van het burgerlijk gezag, is men thans te Antwerpen aangevangen het geschil door schikkingen van plaatselijken aard te vereffenen. De stedelijke raad van Antwerpen heeft in zijne jongste vergadering zijne goedkeuring gehecht aan een reglement voor de aldaar gevestigde staatsinrigting van middelbaar onderwijs, welks bepalingen ten aanzien van het godsdienstonderrigt weinig of geen regtstreekschen invloed op het gewone schoolonderwijs aan de geestelijkheid geven en echter met haar goedvinden schijnen te zijn ontworpen.

Volgens dezelve zal het godsdienstonderrigt gegeven worden in de school, door eenen geestelijke, welke door de kerkelijke overheid voor die taak aangewezen en wiens keuze door het gouvernement bevestigd zal zijn. Elke klasse zal elke week gedurende twee uren door dien geestelijke worden onderwezen, na verwijdering der onroomsche leerlingen. De Roomsche leerlingen zullen op zon- en feestdagen in de kapel der school de mis bijwonen, welke aldaar door denzelfden geestelijke zal worden gevierd; na de vieriag daarvan zal hij de leerlingen over leerstukken der godsdienst onderhouden. De boeken, die als prijzen worden uitgedeeld, zullen, onder nadere goedkeuring van het schoolbestuur, gekozen worden door eene commissie, waarin de geestelijke die met de dienst bij de school belast is, als zoodanig zitting heeft.

Aan de onderwijzers van alle klassen wordt de verpligting opgelegd te zorgen dat geen leerboek bij het onderwijs worde gebruikt hetwelk iets strijdigs met de godsdienst bevat; doch op de keuze der leerboeken wordt aan de geestelijkheid geen dadelijke invloed gegeven. Aan de leerlingen die zich voor de eerste communie voorbereiden, zal door den geestelijke afzonderlijk godsdienstonderrigt gegeven worden. Eindelijk wordt aan elken onderwijzer voorgeschreven te waken, opdat al de Katholijke leerlingen hunne godsdienstpligten regelmatig in acht nemen.

Dit reglement is thans ter vaststelling aan de hooge regering opgezonden. Zij zal, naar men meent, zich baasten dit middel te baat te nemen om een eind te maken aan een geschil hetwelk haar middelbaar onderwijs als onder een kerkelijk banvonnis hield.

Van den 15*den.* De granen en andere voedingstoffen blijven steeds in prijs rijzen.

De prijzen van het vee zijn, sedert Frankrijk den vrijen invoer heeft veroorloofd, steeds rijzende; vooral is dit met schapen en varkens het geval.

— Ten einde de uitvoering te bevorderen van het door den heer *Maury* ontworpen plan van weêr- en zeevaartkundige waarnemingen op zee, heeft het Belgische gouvernement de Brusselsche akademie van wetenschappen uitgenoodigd instructien op te stellen, welke de bevelvoerders van 's lands oorlogschepen en van Belgische koopvaardijschepen daarbij zouden kunnen volgen. De akademie heeft in hare jongste zitting eene commissie met het opstellen dier instructiën belast.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Uit het voorloopig verslag opgemaakt door de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *van Bosse, Hoffman, van Rappard, van Hoëvell* en *ter Bruggen Hugenholtz*, over de voordragt van wet tot amortisatie en aflossing van nationale schuld, blijkt dat sommige leden deze voordragt onnoodig achten, om reden, dat het gouvernement reeds bij art. 5 van de wet van den 20sten Dec. 1852 gemagtigd zou zijn tot aankoop en aflossing van schuld. Van deze magtiging was dan ook reeds voor een aanzienlijk kapitaal gebruik gemaakt. En men bevond dat door de nieuwe magtiging, die thans wordt aangevraagd, bij de regering de schijn werd aangenomen, als waren de vorige inkoopen op eene onwettige wijze geschied.

Het kwam aan vele leden verkieslijker voor de aan te koopen schuld niet bij de wet aan te wijzen, maar aan de regering de vrijheid te laten om, naar gelang der tijdsomstandigheden, in het voordeel van den Staat te handelen.

Men vroeg overigens of ingevolge het stelsel der regering de wet van den 20sten December 1852 niet bepaaldelijk behoort te worden ingetrokken.

Niet zonder eenige bevreemding hadden vele leden opgemerkt, dat met het batig saldo van 1852 van ruim twee millioen, boven hetgeen reeds bij de wet op dat dienstjaar beschikbaar was gesteld, ook nog andere sommen, die ten gevolge van verschillende omstandigheden niet zijn uitgegeven, niet uitgetrokken voorkomen tot amortisatie van schuld. Zij zouden die sommen ongaarne renteloos zien blijven liggen en betreurden het, dat, om redenen, die men verlangt te vernemen, reeds 8 millioen der voor de conversie toegestane bronnen tot schade der schatkist ongebruikt, dat is renteloos zijn gebleven. Ook is het verlangen geuit, dat men van het gouvernement mogt vernemen, welke de ware oorzaken zijn, die de conversie onmogelijk hebben gemaakt, en op welk tijdstip die onmogelijkheid gebleken is.

Er bestond onder de leden der Kamer verschil over de doelmatigheid van den geschieden aankoop van 4 pCts. Sommigen achtten het beter indien de regering 2½ pCts. hadde afgelost. Men vroeg daarom naar de beweegredenen die de regering daartoe hadden geleid.

Er waren ten slotte enkele leden, die in de plotselinge aflossing van de schuld voor de droogmaking van het Haarlemmermeer aangegaan, eenige hardheid vonden, hoewel het regt daartoe ook door hen aan de regering werd toegekend.

's GRAVENHAGE, 14 October.

Naar wij vernemen, heeft het Z. M. den Koning dezer dagen behaagd, jhr. *I. J. Rammelman Elsevier*, gouverneur van Curaçao en onderhoorige eilanden, te benoemen tot ridder met de ster van de Eikenkroon, „als een bewijs van 's Konings tevredenheid over de wijze, waarmede die landvoogd de aan hem toevertrouwde eilanden bestuurt en de hem van Gouvernements-wege gegeven bevelen ten uitvoer legt."

— Z. M. heeft den heer *de Stuers*, die in Januarij e.k. als opperbevelhebber van het leger van Oost-Indië derwaarts vertrekt, benoemd tot ridder met de ster van de orde der Eikenkroon.

— Z. M. heeft benoemd tot 2den luitenant bij het 2de reg. inf., den serg. majoor *J. H. Stryboseh* van het 7de reg.

— Men wil, dat de heer *Elout van Soeterwoude*, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, zou benoemd worden tot minister voor de zaken der Hervormde en andere eeredienaten. Het is slechts onder de meeste reserve, zegt de Grondwet, dat wij dit gerucht onzen lezers mededeelen.

— De Tweede Kamer der Staten Generaal zal aanstaanden Maandag, den 17den dezer, des middags te 12 uur, eene zitting houden.

— Men verneemt, dat onlangs de reglementen voor het Israëlietisch kerkgenootschap, door de vergadering ter reorganisatie van dat kerkgenootschap vastgesteld, aan den Koning ter sanctie zijn aangeboden geworden.

— In de residentie is aangekomen en aan het *HôtelPaulez* afgestapt de heer *J. P.* baron *van Aerssen Beijeren van Voshol*, raad van legatie bij het Nederlandsche gezantschap te Parijs.

— De rijksmiddelen hebben gedurende de eerste 9 maanden van dit jaar opgebragt *f* 41,938.01. Deze middelen zijn voor het geheele jaar geraamd op *f* 54,438,397, en alzoo voor drie vierden op *f* 40,828,798. Gedurende gelijk tijdsverloop van het vorig jaar is de opbrengst geweest *f* 41,422,218.

— De gepensioneerde luit.-generaal in Nederl. dienst en oud-gezant bij de bondsvergadering, graaf *Karel v. Grünne*, is op zijn landgoed Eltville, in den Rijngau overleden. Hij bereikte den ouderdom van 84 jaren. Hij werd te gelijk met zijn kleinzoon, de eenige zoon van graaf *Rappiano*, die op denzelfden dag overleed, begraven. Hij was een broeder van den eersten vleugel-adjudant des Keizers van Oostenrijk.

— Gisteren morgen is de tender van den eersten spoortrein, komende van Rotterdam naar het station van 's Gravenhage, uit het spoor geraakt. Gelukkig heeft dit geene ongevallen veroorzaakt. De eerste treinen naar Amsterdam en Rotterdam zijn daardoor later, dan op den gewonen tijd, van deze stad vertrokken.

— Het prov. geregtshof in Zuidholland heeft bij arrest van heden *J. B. A. V. C.*, vroeger ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hillegersberg, schuldig verklaard aan het als ontvanger der directe belastingen en accijnsen verduisteren en aan hunne bestemming onttrekken van geld en geldswaarden, welke aan het rijk behoorden en aan hem in dezen zijnen post waren toevertrouwd, de som van 3000 frcs. te boven gaande, hem verklaard te zijn *eerloos* en veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren, geldboete van *f* 250 en in de kosten.

LEEUWARDEN, 15 October.

Wederom zijn 49 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8666 runderen.

— Den 9den dezer, tegen den middag, is op den straatweg nabij het dorp Marssum, op ongeveer drie kwartier uurs afstand van deze stad, eene zeer fatsoenlijke vrouw, door een haar onbekend manspersoon, op gewelddadige wijze aangevallen en deerlijk mishandeld geworden. Na haar van een zijzak, waarin zich eenige zilveren voorwerpen en eenig geld bevonden, te hebben beroofd, trachtte de booswicht haar mede het gouden oorijzer van het hoofd te rukken, toen hij in zijn opzet verhinderd werd door het naderen van eene chais, waarna hij onmiddellijk de wijk koos.

Aan de door de justitie en politie in het werk gestelde pogingen, vernemen wij, dat het nog niet heeft mogen gelukken dezen stouten misdadiger in handen te krijgen.

HARLINGEN, 10 October.

Zijn wij goed onderrigt, dan is er voor dezen door verschillende zee-kapiteins geklaagd over het gebrekkige van het loodswezen te Terschelling. Thans zijn wij verzocht te melden, dat er zich gisteren 10 schepen voor de Vlie-gaten bevonden, hebbende de vlaggen in top, ten teeken dat men loodsen verlangde. In weerwil van het gunstige weder, daagde er evenwel niemand op, zoodat men tegen den avond genoodzaakt was weder zee te moeten kiezen. Wij achten het overbodig te betoogen, dat zulks voor eên zeeman, die buitendien met vele onaangenaamheden te kampen heeft, hoogst teleurstellend is. Maar wij vragen of langs dien weg het betreurenswaardig aantal schipbreuken niet ligtelijk kan vermeerderd worden, en of het niet noodzakelijk is, dat er ten spoedigsten in voorzien wordt.

ASSEN, 15 October.

Wij vernemen nader, dat de heer mr. *L.* graaf *van Heiden Reinestein*, hoewel ook overheliende naar het gevoelen, dat hij, ten gevolge van zijne herbenoeming als kantonregter zich aan eene herkiezing als lid der Tweede Kamer zal moeten onderwerpen, echter aan den president der Kamer heeft verzocht, om over dit punt eene beslissing der Kamer uit te lokken.

— Bij besluit van den 12den dezer, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, uit hunne betrekking van lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe, te ontslaan dr. *G. H. Amshoff* te Hoogeveen en dr. *P. E. Pruissen*, te Zuidlaren.

— J.l. Woensdag avond heeft een soldaat, terwijl hij voor het huis van arrest en justitie alhier op post stond, poging aangewend zich van het leven te berooven, naar men zegt, uit tegenzin in de dienst. Hij had daartoe zijn geweer geladen, het schot heeft evenwel gemist. Toen men bij hem kwam, vond men hem bewusteloos, waarschijnlijk door gemoedsbeweging. Sommigen beweren echter, dat deze poging slechts schijn was en bij ook bewusteloosheid voorwendde.

— De heer *H. Schenkel*, hoofdonderwijzer alhier, heeft den 7den dezer in huisselijken kring zijne 60jarige schooldienst herdacht.

— Heden morgen staan voor de arrondissements-regtbank alhier te regt *Steurebrink* en zoon, van Oude Molen, ter zake van den verkoop van met krijtwit vermengd meel. Door het openbaar ministerie zijn drie deskundigen en 12 getuigen gedagvaard en aan zijde van de beklaagden drie getuigen. De beklaagden worden bijgestaan door hunnen verdediger mr. *J. Oosting.*

MEPPEL, 12 October.

De heer mr. *J. W. Tonckens*, lid van de 1ste Kamer der Staten Generaal en kantonregter alhier, heeft heden aan de officieren uit den omtrek, die in 1830 vrijwillig voor het vaderland uitgetrokken en met het metalen eerekruis gedecoreerd zijn, een diné gegeven, met het doel, zoo men zegt, om ook hier ter stede gelijk elders eene afdeeling van het metalen kruis op te rigten.

GRONINGEN, 17 October.

Eergisteren avond heeft alhier eene vergadering plaats gehad van geregtigden tot het dragen van het *Metalen Kruis*, om te beraadslagen, of ook hier, in navolging van vele andere steden in ons vaderland, voor de *Provincie Groningen* eene afdeeling kon worden gevormd van de *Vereeniging* HET METALEN KRUIS, waarvan de eerste afdeeling in Amsterdam is opgerigt. De vergadering was talrijk bezocht en kenschetste zich door belangstelling in deze zaak, en door geestdrift voor het gedenkteeken van de gewigtige jaren van 1830 en 1831, dat op aller borst prijkte, zoodat het ons niet ongepast voorkomt, een eenigzins uitvoerig verslag van het aldaar verhandelde te geven, te meer, daar vele genoodigden, vooral die buiten de stad in de provincie verspreid zijn, verhinderd werden, de bijeenkomst bij te wonen.

Een der drie heeren, die de uitnoodigingsbrieven tot deze zamenkomst hadden rondgezonden, de heer J. W. C. baron VAN ITTERSUM, nam de leiding der vergadering op zich en opende de beraadslaging met eene voorafspraak. Hij gaf zijn genoegen te kennen, dat eene zoo talrijke opkomst waaronder ook uit verschillende oorden van deze provincie, (er waren 57 personen tegenwoordig) het gevolg was geweest van de gedane uitnoodiging en dat bij de HH. Officieren van het garnizoen, die het Metalen Kruis dragen, van den hoogste tot den laagste in rang, alle aanwezig zag. Hij betuigde vervolgens het leedwezen der uitnoodigers, dat niet alle bezitters van het Metalen Kruis in de provincie, die daarop aanspraak konden maken, de uitnoodiging hadden ontvangen, omdat ze niet allen als zoodanig waren bekend geweest; dat hij echter de verzekering kon geven, dat niemand voorbedachtelijk was overgeslagen. Vervolgens deelde de Voorzitter eene missive mede van de bestaande deze stad aanwezige leden van de voormalige flankeur-kompagnie der Groninger en Franeker Studenten, waarin zij de redenen opgaven, die hen voorshands verhinderden leden van de Vereeniging te worden. Spreker gaf zijn leedwezen daarover te kennen; ofschoon de door hen aangevoerde gronden niet kunnende toestemmen, eerbiedigde hij evenwel hun gevoelen, doch hoopte, dat zij later termen mogten vinden, om tot de Vereeniging toe te treden; — hunne namen zou men zeer ongaarne onder de leden der afdeeling missen. Vervolgens werden nog eenige missive's medegedeeld van heeren, buiten de stad woonachtig, die verhinderd waren, de vergadering bij te wonen, maar van hunne sympathie deden blijken.

De Voorzitter; zijne aanspraak vervolgende, gaf nu eene korte schets van de geschiedenis van de vereeniging *het Metalen Kruis*, waaruit bleek, dat in *Amsterdam* het eerste denkbeeld tot de oprigting van zoodanige vereeniging was ontstaan en dat den heer BURLAGE aldaar, evenzeer bekend als geestig schrijver, als wegens zijne warme vaderlandsliefde, de eer der oprigting toekwam; terwijl vervolgens in algemeene trekken werd ontwikkeld, wat den heer BURLAGE daartoe bewogen had. De afdeeling *Amsterdam* werd weldra geconstitueerd door meer dan 200 leden. Dat voorbeeld werd spoedig gevolgd door *Utrecht* en andere steden van het vaderland, zoodat op dit oogenblik reeds 13 afdeelingen bestonden en anderen bezig waren, om zich te constitueren.

Op een eerbiedig adres van de afdeeling *Amsterdam* behaagde het den Koning, ingenomen met het plan, het Beschermheerschap van de vereeniging op zich te nemen en benoemde toen Z. Maj., in overleg met genoemde afdeeling, een Hoofdbestuur van het Metalen Kruis, gevestigd te *'s Gravenhage*, bestaande uit de heeren: Z. Exc. baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, *opperhofmaarschalk des Konings*; den heer VAN DAM VAN ISSELT, *Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal*; den heer baron D'ABLAING VAN GIESSENBURG, *Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal*; den heer mr. DIEMONT VAN LANGERACK; Z. Exc. de luit.-generaal baron NEPVEU; Z. Exc. den vice-admiraal KOOPMAN, den heer kolonel baron VAN GREN; den heer G. FALCK, *Thesaurier des Konings*; den heer mr. J. H. BURLAGE.

De Voorzitter deelde vervolgens mede de missive, die hij van dat hoofdbestuur had ontvangen en waarin hij uitgenoodigd werd, om pogingen aan te wenden, teneinde ook alhier eene afdeeling tot stand te brengen en waarin o. a. het volgende voorkwam:

„Het doel der vereeniging is vriendschappelijk verkeer, tot voortdurende herinnering aan het vroegere krijgsmansleven, en dat wel in vaderlandschen zin, vrij van alle eenzijdigheid op het gebied van staat en kerk.

„Hieraan vereenigt zich het denkbeeld van bevordering van den toenmaals zoo krachtigen volkszin, ook bij het jongere geslacht, bij de jeugdige zonen des lands.

„Geen wonder, dat niet alleen de Amsterdamsche afdeeling van het Metalen Kruis (de leuze der vereeniging) spoedig klom tot boven de 200 man; maar oogenblikkelijk vond deze oprigting weêrklank en navolging in onderscheidene steden des rijks.

„De Amsterdamsche afdeeling had zich inmiddels gewend tot Z. M. den Koning, met het eerbiedig verzoek, het *Metalen Kruis* onder Hoogstdeszelfs bescherming te willen nemen; daartoe aangemoedigd door het ontvangen der vereerende betuiging van 's Koninge welgevallen in het doel der vereeniging.

„Het behaagde Z. Maj. die bescherming te aanvaarden, en 't berigt daarvan wakkerde in andere oorden des Rijks de zucht aan tot het oprigten van afdeelingen in denzelfden geest.

„Om echter van toen af zeker te zijn, dat het beginsel der Amsterdamsche afdeeling onvervalscht bij de zuster-afdeelingen ingang zou vinden, zoodat de verschillende onderdeelen — schoon ieder een zelfstandig ligchaam — te zamen één goed geheel zouden vormen, was het van het hoogste gewigt te zorgen, dat bij den algemeenen ijver tot oprigting, deze in de daartoe bevoegde handen zou blijven toevertrouwd.

„Dit was te meer noodig, toen men, kort er op, aan die Vereenigingen het denkbeeld verbond eener Nationale Feestviering, in 1856 in de Hoofdstad des Rijks, benevens de oprigting en onthulling in dat jaar van een Monument, in het midden van *Amsterdam*, teneinde het aandenken aan dat Kruis (na nog 25 jaren zoo goed als uitgestorven) duurzaam te bewaren voor het nageslacht.

„Men vertrouwt dan ook op genoegzame deelneming bij de natie van alle zijden, om dat Monument eene Eere-zuil te doen worden, het Metalen Kruis en den Volke waardig."

Met warme kleuren schilderde de voorzitter de gronden, waarom hij hoegenaamd geen bezwaar had gezien in het aanvaarden van de hem opgedragen taak, noch in het welgelukken daarvan; hij meende den geest te kennen, die de Groningers, die tot verdediging der vaderlandsche grenzen waren uitgetrokken, en de officieren van 't leger bezielt; en de uitkomst, deze talrijke vergadering, was al een bewijs, dat hij de Groninger Metalen Kruisen, de officieren van het leger, alhier in garnizoen, naar regt en waarheid had beoordeeld. Sprekende over de kleur van het Metalen Kruis, gaf hij te kennen, dat het geene andere kleur kende, dan die van Oranje en Vaderland. De Metalen Kruisen, zeî spreker, strijden voor geen regeringsbeginsel, noch voor dit of dat ministerie; zij zijn noch deze, noch gene rigting toegedaan, zij wapenen zich alleen, wanneer het geldt de eer en het belang van Vaderland en Koning. De voorzitter gaf daarna eene levendige schets van het bekende bezoek van de afdeeling *Amsterdam* aan het leger in het kamp van *Zeist* en waarbij hij de eer had als gast tegenwoordig te zijn. De Metalen Kruisen hadden aldaar op bevel van Z. Maj. de hoogste militaire eer ontvangen en de armee had getoond, in de gevoelens des Konings te deelen. Op die wijze was als het ware de band vernieuwd tusschen het leger en de Metalen Kruisen.

Eindelijk gaf de Voorzitter te kennen, dat hij, om te voldoen aan het vereerende verzoek van het hoofdbestuur, eenige medewerking noodig had gehad en daartoe had uitgenoodigd de heeren DE SAVORNIN LOHMAN en VAN HEIJNINGEN BOSCH, die zich bereid hadden verklaard, die taak op zich te nemen.

Nu genaderd tot het oogenblik, dat men zou kunnen overgaan, om de afdeeling *Groningen* te constitueren, meende de Voorzitter vooraf te moeten opmerken, dat tot goedmaking der noodzakelijke onkosten door de leden jaarlijks eene contributie zou moeten worden voldaan, echter niet hooger dan *f* 3 00; zullende voor de heeren militairen, wier verblijf hier zoo wisselvallig is, en de leden, die buiten de stad wonen, bij het te ontwerpen reglement daarin eenige wijziging kunnen worden gemaakt.

De Voorzitter vroeg daarop, of een der heeren ook nog eenige inlichting verkoos te ontvangen of iets in 't midden verlangde te brengen, waarop de hoogleeraar NUMAN het woord opvatte, en, sprekende mede uit naam van zijn ambtgenoot ENSCHEDÉ, ook in de vergadering tegenwoordig, zeî, dat zij ten volle instemden met de beginselen van het Metalen Kruis, die de Voorzitter op eene zoo krachtige en waardige wijze had ontwikkeld, doch dat zij zich alsnog niet bij de afdeeling zouden kunnen aansluiten, daar zij, als leden van de Utrechtsche en Leidsche studentenkorpsen, zich eerst wenschten te informeren, of de leden dier korpsen, hunne voormalige wapenbroeders, zich aan de vereeniging het Metalen Kruis hadden aangesloten, waarop de heer VAN NAERSEN van *Onderdendam*, mede namens den heer WOLDRINGH van *Winschoten*, te kennen gaf, dat ook hij, als lid van de flankeur-kompagnie Groninger studenten, ook voorshands niet zou kunnen toetreden. De voorzitter verklaarde, de gevoelens dier heeren te eerbiedigen, maar den wensch niet te kunnen onderdrukken, dat zij later termen mogten vinden, om leden van deze afdeeling te worden, daar hij en voorzeker de geheele vergadering er hoogen prijs op stelde, zulke waardige mannen als leden van de afdeeling van het Metalen Kruis te mogen begroeten.

Daarna werd de vergadering geschorst, ten einde allen, die daartoe genegen waren, in de gelegenheid te stellen, door hunne namen op eene lijst te plaatsen, te kennen te geven, dat zij leden der afdeeling wilden worden.

De vergadering weder geopend zijnde, bleek het, dat 52 der aanwezige heeren op de lijst hadden geteekend, terwijl 4 schriftelijk het verlangen hadden te kennen gegeven, om leden te worden. De Voorzitter stelde alsnu voor, om de *afdeeling Groningen van het Metalen Kruis* te constitueren, en geene bedenking daartegen ingebragt wordende, verklaarde de Voorzitter die afdeeling geconstitueerd en wenschte de vergadering daarmede geluk. „Eens zal de tijd komen," zeide hij, „dat de Metalen Kruisen van de aarde zullen verdwijnen, als de laatste bezitter den tol aan de natuur heeft betaald; maar de beginselen van het Metalen Kruis: „Trouw aan Koning en Vaderland," zullen aan onze kinderen worden ingeplant en zullen alzoo blijven leven, zoolang het dierbare Vaderland door zijne dijken beschermd wordt en geregeerd zal worden door de geliefde en geëerbiedigde zonen van WILLEM *den Zwijger*." De uitroep *Leve Koning en Vaderland!* waarmede de Voorzitter zijne rede besloot, werd door de geheele vergadering onder algemeene toejuiching luide herhaald.

Vervolgens werd besloten, dat het Bestuur der afdeeling zou bestaan uit 5 leden, 3 uit de civiele en 2 uit de militaire leden der afdeeling, en werden daartoe gekozen de heeren J. W. C. baron VAN ITTERSUM, mr. P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH, jonkheer mr. M. A. DE SAVORNIN LOHMAN, de kolonel J. J. DE MOULIN en de majoor H. A. GOBIUS.

Op voorstel van den heer generaal majoor MENNINGH, ondersteund door andere leden, werd het ontwerpen van een reglement aan dit Bestuur opgedragen.

Verder werd goedgevonden te bepalen, dat ieder, die tot deze vergadering eene uitnoodiging had ontvangen, als lid zou worden aangemerkt, zoodra hij bij het bestuur aanmeldde, en dat in eenige gedeelten der provincie sectiekommandanten zullen worden benoemd, ten einde het bestuur behulpzaam te zijn en onderlinge bijeenkomsten te kunnen regelen; en eindelijk, dat een adres aan Z. M. zal worden afgezonden, houdende kennisgeving van het constitueren der afdeeling *Groningen* en verzoek, om onder het beschermheerschap van Z. M. te worden opgenomen.

Hierop werd de vergadering gesloten.

(*Ingezonden.*)

— Naar men verneemt, hebben de te Groningen aanwezige leden van de voormalige flankeur-kompagnie der Groninger- en Franeker studenten besloten, voorshands niet toe te treden

tot de op te rigten algemeene vereeniging van het metalen kruis, en daarvan bij missive kennis gegeven aan de heeren oprigters der afdeeling alhier. Dit besluit is genomen op grond dat deze kompagnie reeds in vroegere jaren eene vereeniging, met hetzelfde doel en denzelfden geest bezield, had opgerigt, waarop zij in den jare 1851 de Hooge goedkeuring van Z. M. den Koning had mogen erlangen.

— Bij gelegenheid van de overdragt van het rectoraat onzer hoogeschool, op l.l. Donderdag, heeft eene commissie van vier leden uit den Senaat der Studenten-vereeniging hare opwachting gemaakt bij heeren curatoren en professoren dezer hoogeschool, die na afloop der plegtigheid in het hotel *den Doelen* tot een vriendschappelijk diné bijeen waren gekomen en heeft toen bij monde van den rector der studenten de curatoren, de professoren en de afgetreden en nieuw benoemden rector magnificus toegesproken.

— Volgens de redevoering, waarmede de aftredende rector onzer hoogeschool, de hoogleeraar P. Hofstede de Groot, den 13den October zijne waardigheid overdroeg, hebben er in 't afgeloopen jaar de volgende bijzonderheden in hare geschiedenis plaats gevonden.

De muur, waarmede de Hortus Medicus van de straat was gescheiden, is door de stads regering afgebroken en door een ijzeren hek vervangen, waardoor men nu een aangenamen blik in den tuin kan slaan. De senaatskamer is versierd met de portretten van de meeste nu levende professoren, door den heer J. Ensing geschilderd; waarbij de heer de la Faille heeft gevoegd dat van Ubbo Emmius, de heer Engelhard dat van zijnen grootvader prof. Nicolaas Engelhard, de heer de Rhoer Ottens dat van zijnen oudoom Jacobus de Rhoer, en mevr. de wedw. van Swinderen dat van haren echtgenoot Th. van Swinderen. Wordt dit voorbeeld door anderen gevolgd, dan zal menig afbeeldsel van beroemde geleerden nog verder het nieuwe gebouw kunnen verfraaijen en het in dankbaar aandenken houden.

Een laboratorium voor de physiologie en de microscopie is opgerigt boven de anatomie. Het chemisch laboratorium is vergroot; het museum voor natuurlijke geschiedenis heeft vele voorwerpen van vergelijkende ontleedkunde verkregen. In de akademische bibliotheek zal afzonderlijk geplaatst worden de uitgelezene boekerij van het genootschap *pro excolendo jure patrio*; 't geen men wenschen mag, dat ook met andere boekverzamelingen zal geschieden, ten nutte van 't algemeen en van de leden der inrigtingen, waartoe zij behooren, zelve.

Als eene meer zeldzame zaak werd vermeld, dat geen curator, professor of student in 't afgeloopen jaar was overleden. Evenwel was de graaf v. Limburg Stirum als curator vervangen door mr. I. A. van Roijen, en de in October 1852 vacante curatorsplaats door de benoeming van den heer J. Slot tot burgemeester vervuld. Voorts was een voormalig hoogleeraar overleden, de heer J. F. van Oordt; terwijl nu prof. M. de Vries ons ging verlaten; en waren twee jongelieden gestorven, die nog niet geheel van de hoogeschool los waren geworden, de heer R. L. van Welderen Rengers, die om zijne zwakke gezondheid de studie tijdelijk had laten varen, en de heer A. G. Sichterman van de Brake, die nog 't grooter deel van zijne inaugurale dissertatie had zullen schrijven.

De redenaar verklaarde voorts, dat geen der studenten hem eenige moeite had berokkend; dat hij maar enkelen wegens eenig verzuim had behoeven te vermanen, en twee, de heeren P. Schaaff en J. Telting, door te *Utrecht* gouden medailles te behalen, zich en der hoogeschool eere en lof hadden verworven.

— Het gesticht voor Pleegzusters en Toevlugtsoord voor Verwaarloosden, 't welk sedert 1845 hier ter stede bestaat, maar eerst alleen in een paar gehuurde kamers en toen in een gehuurd huis was gevestigd, is nu sedert den 1sten Mei 1853 in eene ruime aangekochte woning overgebragt, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat. Er ontbreken echter nog *f* 2500, die voor aankoop en vertimmering met den 1sten Nov. moeten betaald worden. Om deze gelden te vinden heeft het Bestuur eene leening geopend van rentelooze aandeelen, elk van *f* 100, welke ten langste in 25 jaren zullen uitgeloot worden. Uitnoodigingen, om er deel in te nemen, zijn heden bij eenige ingezetenen bezorgd. Achttien verwaarloosde kinderen, welke in geene weeshuizen konden opgenomen worden, zijn in het Toevlugtsoord aanwezig en worden dáár tot nuttige leden der maatschappij opgeleid. Bij zieken hebben Pleegzusters en Waaksters vele goede diensten bewezen en doen zij dit bij voortduring. — Menschenvrienden worden uitgenoodigd voor één of meer aandeelen aan deze leening deel te nemen. Van de doelmatigheid der instelling kunnen zij zich door een bezoek overtuigen.

Mogt iemand, wien nog geene uitnoodiging is bezorgd, tot dit werk der verstandige menschlievendheid willen bijdragen, hij kan inschrijven bij den heer mr. H. O. Feith, penningmeester der inrigting.

— Z. M. heeft bij besluit van dan 21sten Sept. 1853, no. 114, goedgevonden en verstaan tot derzelver tegenwoordige functiën op nieuw te benoemen en bij continuatie aan te stellen o. a. de navolgende titularissen in de provincie Groningen: in het kanton Groningen, tot plaatsvervangend kantonregter, mr. W. Wolthers; in het kanton Hoogezand, tot griffier, J. Veenhoven Hz.; in het kanton Winschoten, tot plaatsvervangend kantonregter, mr. W. R. Emmen; in het kanton Appingedam, tot plaatsvervangende kantonregters, mr. S. Reinders en mr. P. Wenniger; in het kanton Onderdendam, tot kantonregter, mr. A. Beckeringh, en tot plaatsvervangend kantonregter, mr. A. J. van Roijen; — in de provincie Drenthe: in het kanton Assen, tot kantonregter, mr. L. graaf van Heiden Reinestein, en tot plaatsvervangend kantonregter, mr. H. Vos; in het kanton Meppel, tot plaatsvervangend kantonregter, mr. W. Lunsingh Tonckens

— Z. M. heeft, bij besluit van den 12den dezer, goedgevonden, den officier van gezondheid der 1ste klasse W. C. van Leersum, ingevolge zijne aanvrage, op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan te bepalen op *f* 1080; hebbende het Z. M. al verder behaagd aan genoemden officier van gezondheid der 1ste klasse den rang toe te kennen van eersten officier van gezondheid van de 2de klasse, en hem de vergunning te verleenen, de activiteits-uniform van de officieren van gezondheid voortdurend te blijven dragen.

— Door Zijne Majesteit is bij besluit van den 3den dezer beslist, dat bij een' gemeenteraad, bestaande uit 7 leden, en waarvan 3 zich buiten stemming houden ten opzigte eener zaak waarvan twee voor en twee tegen stemden, het voorstel niet behoeft te worden aangehouden tot de volgende vergadering, maar naar luid van het 3de lid van art. 50 der gemeente-wet, als niet aangenomen moet worden beschouwd.

— In de vergadering der Groningsche predikantenvereeniging op den 27sten Sept., is, in verband met de nu in werking komende wet omtrent het staatstoezigt op de kerkgenootschappen, aanleiding genomen om te spreken over de bij het besturen der godsdienstoefeningen nog gebruikelijke kleederdragt van den predikant. Men meent, dat de tijd gekomen is, om die verouderde kleedingstukken, die noch door wet voorgeschreven, noch door goeden smaak aanbevolen, maar alleen door gewoonte in gebruik gebleven zijn, voor goed af te schaffen, en in gewoon deftig burgergewaad het woord der waarheid te verkondigen. (*Kerk. Ct.*)

— Aan het dagblad *de Nederlander* wordt uit Amsterdam geschreven, dat het beroep, door den algemeenen kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente aldaar op dr. *L. S. P. Meyboom* uitgebragt, in de Amsterdamsche gemeente algemeene (?) ontevredenheid en verontwaardiging verwekt heeft en dat eene groote menigte adressen aan den kerkeraad wordt in gereedheid gebragt, waarin men zich tegen de bevestiging van dr. *Meyboom* verzet en verklaart hem niet als Amsterdamsch leeraar te zullen erkennen, zoo lang hij zijne dwalingen niet openlijk heeft herroepen.

— Op het voorbeeld van dergelijke maatregelen in andere steden van ons land genomen, hebben eenige handelaren en werkbazen hier ter stede het plan opgevat, om aan hunne bedienden of knechts verhooging van werkloon te geven, uithoofde de duurte der levensmiddelen voor de laatsten thans zoo drukkende is. Eenige hebben het loon verhoogd met één gulden per week, sommigen met 10 cents daags en wederom anderen met 15 centen daags. — Door velen wordt deze maatregel natuurlijk van harte toegejuicht.

Dezer dagen hebben verscheidene kleermakers te *Veendam* eene vergadering gehouden, waarin is besloten om het dagloon 10 cts. te verhoogen, en dus op 45 cts. te brengen.

Te *Kampen* is het dagloon der stadsarbeiders met 10 cent verhoogd. Ook hebben eenige landheeren, onder anderen de baron *van Ittersum* te Hattem, ongevraagd, hunne arbeiders eene gelijke verhooging toegestaan, tot dat de rogge weer onder de acht gulden het mud zal zijn gedaald.

Te *Rotterdam* hebben eenige patronen van de handelshuizen besloten, het loon der sjouwerlieden te verhoogen met 10 à 30 centen daags, zijnde thans van *f* 1.20 op *f* 1.30 tot *f* 1.50 gesteld, terwijl anderen hunne knechts *f* 1 per week meer loon geven en wederom anderen toestaan, dat 4 ℔ vleesch voor hunne rekening bij een' bepaalden vleeschhouwer door elk hunner knechts worde gehaald. Men spreekt ook van werkbazen, die een dergelijk voornemen hebben of reeds ten uitvoer leggen.

— Sedert den 7den dezer wordt aihier ter stede vermist eene jeugdige vrouw (dienstmaagd), met name Jantje van Eem, wonende in den Breedengang en ruim 21 jaran oud. In het belang harer ouders en verdere familie, wordt een ieder uitgenoodigd, welke eenige inlichting omtrent haar, hetzij levend of dood kan geven, zich te vervoegen bij haren vader Jan van Eem, passementwerkersgezel, wonende in den Breedengang. — Zij is gekleed in een donker korenblaauw bovenkleed, zwart vijfschaften rok en licht rood voorschoot.

— Zaturdag. l.l. heeft alhier de plegtige begrafenis plaats gehad van het stoffelijk overschot van den gepensioneerden adjudant-onderofficier Hendrik Schweig. Reeds vroegtijdig had zich eene aanzienlijke menigte verzameld om deze militaire begrafenis mede bij te wonen. De begrafenisstoet werd geopend door een peloton gewapende soldaten, waarop het korps hoornblazers van het 7de regement infanterie volgde, dat van tijd tot tijd eene welluidende en statige treurmuzijk deed hooren, 't welk ookop de aanwezigen indruk maakte. Hierop volgde de lijkbaar, waarbij de punten van het rouwkleed gedragen werden door twee adjudant-onderofficieren en twee sergeant-majoors, versierd met de gouden medailje, alsmede met die van 24jarige dienst en de Russische medaille. Achter de lijkbaar volgde de luit.-kolonel König, alsmede twee officieren, en verder gingen twee aan twee een 20tal ingezetenen dezer stad, in deftig burgergewaad gekleed, onder wie men wezenlijk oude vrienden en krijgsmakkers van den overledene opmerkte; een tweetal hunner was gedecoreerd met de militaire Willemsorde, terwijl meest allen, vrijwilligers, de borst met twee medailjes versierd hadden. Eindelijk had zich achter hen geschaard het kader onderofficieren van al de alhier in garnizoen liggende troepen en werd de plegtstatige optogt besloten door een groot aantal korporaals, mede allen alhier in garnizoen.

— Bij herhaling hebben in de gemeente *Marum* diefstallen van bijen plaats. Zoo zijn er wederom in den nacht tusschen den 12den en 13den dezer uit den tuin van Wieger Holtrop aldaar zeven korven ontvreemd en op eenigen afstand van dáár uitgezwaveld. Hoezeer de bijenhouders reeds sedert lang eene vaste premie voor den aanwijzer van den dief hebben uitgeloofd en het gemeentebestuur deze reeds aanzienlijke premie met eene toelage heeft verhoogd, is het tot dusver niemand mogen gelukken de bedrijvers van deze en vroegere soortgelijke wandaden op het spoor te komen.

— Op den 8sten dezer hebben drie veehandelaars te *Vlagtwedde* 26 runderen gehaald van Hannover en dezelve nabij Bourtange in deze provincie binnengebragt; doch daar volgens het provinciaal reglement de ingevoerde runderen moesten onderzocht worden, zijn gemelde runderen aldaar in bewaring genomen. Na 6 dagen verblijf zijn de runderen op last van de bevoegde autoriteit onder geleide weer naar Hannover vervoerd.

— Wij vernemen, dat in de zitting van den gemeenteraad van *Assen*, eergisteren, is besloten, om ter opluistering van het landhuishoudkundig congres, dat aldaar in Junij e.k. zal worden gehouden, de som van *f* 1200 beschikbaar te stellen. (Men weet, dat de provincie Drenthe ten zelfden einde bereids de som van *f* 1000 heeft beschikbaar gesteld.)

— Naar aanleiding van onderscheidene bij de regering ingekomene verzoeken, dat de voortdurende bestaanbaarheid van het zoogenaamd waarborg-genootschap voor weduwen, opgerigt door J. te Winkel en H. J. Rietveld worde onderzocht, is in de *Staats-Courant* van den 14den dezer bij vernieuwing geplaatst het Kon. besluit van den 10den Julij 1840 (Staatsbl. no. 42), waarbij o. a. is verklaard, dat dát genootschap niet op zoodanige wijze is ingerigt, dat het voor goedkeuring vatbaar zou zijn.

— Volgens een te *Tilburg* in omloop zijnd gerucht, zou er bij het korps jagers te paard aldaar bevel ontvangen zijn, om zich marschvaardig te houden om eerstdaags die plaats te verlaten. Verder zegt men, dat zij zich naar *Groningen* in garnizoen zullen begeven, en door een gedeelte van het 4de regement dragonders vervangen worden.

— Burgemeester en wethouders der stad *Tiel*, — in aanmerking nemende dat bij de tegenwoordige hooge prijzen der levensmiddelen eene zeer ongunstige verhouding bestaat tusschen het werkloon en den prijs der eerste levensbehoeften van den daglooner, waardoor inzonderheid in den naderenden winter, eene *tijdelijke* tegemoetkoming allerdringendst zal gevorderd worden, en gelet op de pligt welke godsdienst en menschelijkheid, zoo wel als het maatschappelijke belang voorschrijft, om met verstand dáár tusschen beide te komen, waar naar de gezonde beginselen van weldadigheid te helpen is, — met zorgvuldige vermijding van ondersteuning, wanneer de oorzaken der armoede te vinden zijn in gebrek aan werkzaamheid, huiselijkheid, spaarzaamheid en zedelijkheid, — hebben eene commissie benoemd, die zich met de taak zal belasten, om zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, gedurende den aanstaanden winter, de behoeftige klasse der burgerij gelegenheid te geven ter verkrijging, tot een' verminderden prijs, van versterkend en verwarmend voedsel.

— Op het voetspoor van hetgeen in verscheidene andere landen reeds bestond (onder anderen de *Union du crédit*, in 1848 te Brussel, en het *Disconto-Gesellschaft*, in 1851 te Berlijn opgerigt) heeft men ook hier te lande pogingen aangewend om eene zoogenoemde *credietvereeniging* tot stand te brengen. Den 26sten Maart j.l. werden de statuten dezer te *Amsterdam* gevestigde vereeniging bij Koninklijk besluit goedgekeurd, en heeft zij den 15den Julij daaraanvolgende hare eerste operatie gedaan. Thans reeds bestaat het getal harer leden uit 160, met een kapitaal van *f* 931,500. Het doel der vereeniging is, aan elk harer leden, hoogstens tot het bedrag zijner inschrijving, tegen voldoende zekerheid of op geaccepteerde of niet geaccepteerde wisselbrieven, of op zijne eigene promessen, een crediet te verleenen dat den tijd van drie maanden niet te boven zal gaan. Deze vennootschap is aangegaan voor den tijd van 25 jaren, te rekenen van den dag waarop 100 personen, inschrijvers voor een kapitaal van *f* 500,000, de koninklijke bewilliging op de acte verkregen hadden, en gaat tot liquidatie over, zoodra het getal en de inschrijvers beneden deze cijfers gedaald zijn of de balans een verlies van 10 pCt. van het maatschappelijk kapitaal aanwijst.

Van welk groot nut deze vereeniging voor de verschillende takken van handel en nijverheid, door het te gemoet komen van crediet, kan zijn, vooral voor dezulke die niet in de gelegenheid verkeeren partij te trekken van de groote nationale banken, zal ieder gevoelen die eenigzins bekend is met of betrokken is in handel en industrie. De heer mr. *J. Pinner* te Amsterdam heeft in eene brochure de statuten en het reglement dezer credietvereeniging naar behooren duidelijk toegelicht en uiteengezet, en wij meenen het van onzen pligt de aandacht van het publiek hierop te vestigen, om kennis van deze nuttige inrigting te nemen.

— Sommige bladen spreken in goeden ernst van eene zeer belangrijke ontdekking, welke dezer dagen te Rome zou zijn gedaan: men zoude namelijk teruggevonden hebben niets minder dan het manuscript van de *Odyssea*, door Homerus zelven geschreven.

— Volgens eene mededeeling van Zr. Ms. gezant te *Petersburg*, dato den 1sten dezer, zal Ruslands uitvoerhandel dit jaar zeer beduidend zijn. De prijzen der artikelen van uitvoer vermeerderen dagelijks, vooral wat aangaat granen en talk. De uitvoer zou nog veel aanzienlijker zijn, indien hij niet beperkt ware door het gebrek aan schepen. Dien ten gevolge waren dan ook de vrachten tot eene sedert jaren onbekende hoogte gestegen; hetgeen in 1852 voor *f* 18 à 20 verkregen werd, wordt tegenwoordig met *f* 50 à *f* 60 betaald.

Deze uitvoer doet ook den wisselkoers stijgen en de handelbalans zal met klinkende munt moeten worden gesloten, zoodat reeds thans invoeren van goud plaats vinden.

In het cholera hospitaal te *Amsterdam* zijn op den 13den dezer ingekomen 1 lijder, hersteld 2, overleden *geene*, blijven in behandeling 20.

Buiten het gasthuis zijn op den 12den October aangegeven 2 lijders en 2 overledenen.

In het cholera-hospitaal zijn op den 14den dezer opgenomen 1 lijder, hersteld 1, overleden *geene*, blijvende in behandeling 20.

Buiten het hospitaal zijn op den 13den October bij de cholera-commissie aangegeven 2 lijders en 5 overledenen.

Sedert den 17den Sept. bedraagt het getal der in het hospitaal opgenomen 130, hersteldèn 49 en overledenen 59.

Buiten het gasthuis zijn op den 14den October aangegeven 5 lijders en 6 overledenen.

Op den 15den Oct. zijn aangegeven 15 lijders en 7 overledenen.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeeskundig toevoorzigt te *Rotterdam* zijn aangegeven op den 12den October: 8 cholera-lijders, 4 herstelden en 6 overledenen.

Op den 13den October: 71 cholera-lijders, 6 hersteld en 4 overleden; en op den 15den dezer 9 lijders en 3 dooden.

— Te *Dedemsvaart* hebben zich eenige cholera-gevallen vertoond. Eene vrouw is daaronder bezweken.

— Te *Culenborg* hebben 3 cholera-gevallen plaats gehad, die alle doodelijk afliepen; na j.l. Vrijdag voor 8 dagen zijn er geene lijders bijgekomen.

— Te *Woerden* heeft zich den 12den dezer het eerste cholera-geval opgedaan, hetwelk na verloop van weinige uren doodelijk is afgeloopen.

— Van den 12den tot den 15den dezer zijn te *Gouda* door de cholera aangetast 4 personen; overleden 4; hersteld 6; in behandeling gebleven 19 personen.

— Het getal der cholera-lijders te *Zierikzee* heeft zich tot den 13den Oct. slechts tot *vier* bepaald; van deze zijn 2 overleden, en 2 nog onder behandeling. Men meent zich met de hoop te mogen vleijen, dat de ziekte zich hier niet verder zal verspreiden. De omliggende dorpen in *Schouwen* en *Duiveland* zijn gelukkig tot heden verschoond gebleven.

— Te *Newcastle* heeft de cholera geheel opgehouden. J.l. Maandag is daar slechts één persoon aan die ziekte overleden. In 't geheel zijn daar in de laatste weken 1474 personen aan dezelve bezweken.

— De cholera neemt te *Berlijn* merkbaar af, en schijnt weldra geheel te zullen verdwijnen. Van den 8sten tot den 9den werden 9- en van den 9den tot den 10den Oct. 5 personen aangetast. Totaal: 1210 zieken, waarvan 285 hersteld, 789 overleden en 136 in behandeling.

Een woord van toelichting in zake het adres der Groningsche ambachts- en arbeidslieden.

Ook te Arnhem en te Middelburg circuleren (zoo als reeds gemeld is) thans adressen van ambachts- en arbeidslieden aan Z. M. den Koning, waarbij, althans in het laatste, wordt aangedrongen op de beraming van doeltreffende middelen tot het belemmeren, of zoo mogelijk beletten, van den toenemenden uitvoer van levensmiddelen, als waardoor een toestand van schaarschheid en duurte geboren is — in weerwil van den over het algemeen vrij wel gelukten oogst, — die voor den minvermogende drukkend mag worden genoemd; — eene handelwijze intusschen, welke in vele dagbladen zeer afgekeurd en *onverstandig* genoemd wordt. Wij merken hierbij aan, dat het zeer veel verschilt, van welk standpunt men de zaak beschouwt; dat men in allen gevalle bij den gewonen werkman geen geslepen staatkundig of landeigenaars of handelaars doorzigt kan verwachten; en dat de eerste, toch zeer wel ziende, dat de toestand van zaken, zoo als die nu is, onmogelijk op den duur kan blijven bestaan, en inmiddels zich zelven al meer en meer alle physieke kracht voelende ontzinken, zeer natuurlijk die middelen tracht te baat te nemen, welke het naast ter zijner redding voor de hand liggen; latende in zijne eenvoudigheid de toekomst aan een hooger bestuur over. — Wanneer vloed of vlam reeds woedt, dan valt er ook waarlijk niet veel te redeneren, dan moet er voor het oogenblik met kracht gehandeld worden. (*Sneeker Ct.*)

De *Utrechtsche Courant*, na melding gemaakt te hebben van een adres van ambachtslieden te Middelburg, zegt daarop het volgende:

„Daar dergelijke adressen, in navolging van 't geen te Groningen geschiedde, ook elders worden ter teekening gelegd, en men in die omstandigheid het werken moet zien van eenigen onverbeterlijken protectionnist of, naar wij liever hopen, het uitvloeisel van den druk, waarin de minder gegoeden, maar ook minder verlichten door de duurte der levensmiddelen verkeeren, kan men deze den vrijen handel weêrstrevige beweging niet onopgemerkt laten voorbijgaan. Dadelijk rijst bij rekestreren de vraag, wat verlangen de rekestranten? De *Middelburgers* dringen aan op het beramen van middelen om den uitvoer te beletten.

De regering zou dus de zaak in overweging moeten nemen. Doch van regeringswege is de zaak reeds voor lang overwogen, en de wetenschap niet alleen, maar de ondervinding zelve heeft het pleit bepaaldelijk beslecht: door vrijen handel, door zoo min mogelijke beperking van in- en uitvoer beiden wordt de handel bevorderd, worden op den duur de meest gematigde prijzen verkregen voor alle levens middelen. Zou nu de regering er aan kunnen denken onzen handel, de bron van onze volkswelvaart, te fnuiken, zou ze er aan kunnen denken, door een verbod van uitvoer de prijzen nog meer te doen rijzen?

De te ligtvaardige adressanten weten ze dan niet, dat de invoer van granen bijv. hier te lande zooveel grooter is, dan de uitvoer, en dat indien de uitvoer van vee groot is, die groote uitvoer onze veeteelt zal doen verbeteren en uitbreiden, waardoor het evenwigt zal hersteld worden, dat door eene tijdelijke omstandigheid veelligt zou kunnen gestoord zijn? —

Is zij het niet reeds, dan wordt het nu meer dan noodig, dat de arbeidende klasse, bij de dure tijden, die zij thans beleeft, bekend er mede worde, dat hetgeen zij vraagt ondoenlijk is, dat de duurte der levensmiddelen hier gelijk staat met die van alle landen van Europa, dat, indien die duurte vooral haar drukt, de regeringen er groote zorgen aan besteden, hare belangen te kennen en die in bescherming te nemen, en als eene beproeving haar overkomt, gelijk die van deze dagen, die beproeving haar toekomt van Boven, zoodat bij goedwilligheid van de meer gegoeden, alleen past een Christelijk berustend en biddend opzien tot Hem, die beproevingen zendt ter zijner tijd!"

De *N. Rott. Ct.*, aan dezelfde kwestie een art. wijdende, zegt o. a.: „Dat men de dwaasheid bega, om nu en dan verbod van uitvoer uit te schrijven, en de vreemde handelaar ontvliedt onze stranden. Wij zullen dan geen land van uitvoer, *maar ook geen van invoer meer zijn, en de duurte, die thans slechts tijdelijk is, zal steeds en op den duur bij ons heerschen.*"

AANBESTEDINGEN.

Groningen, 14 October.

Van wege burgemeester en wethouders dezer gemeente werd heden middag bij enkele inschrijving aanbesteed: Het timmeren van twee onderofficierskamers, enz., in de Haddinge kazerne.

Op deze werkzaamheden waren negen inschrijvers, als: *f* 891, *f* 865, *f* 819, *f* 795, *f* 743, *f* 698, *f* 678,23, *f* 648 en de laagste inschrijver was H. F. Leemker, alhier woonachtig, voor *f* 580.

Kerknieuws.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gem. van Zwaag, op *W. Scheffer*, pred. te Amstelveen; van Lippenhuizen, Terwispel en Hemrik, op *J. L. Speckman*, pred. te Bergrum; van Hornhuizen en Kloosterburen, op *J. Beckhuis Heckman.*

— Te *Zutphen* is uit het vroegere twaalftal predikanten het volgende zestal opgemaakt: d.d. *van Loon*, pred. te Edam; *Berlage*, te Naarden; *v. Baumhauer*, th. dr. te Geervliet; *Coolhaas v. d. Woude*, te Nieuw-Beerta; *Heerspink*, te Gieten, en *J. C. v. d. Velde Jr.*, te Borne.

Beroepen. Te *Oegstgeest*, ds. *J. J. van den Broek*, te Welsum. — Te *Oudewetering* c. a., ds. *J. P. Hattink*, te Aalst. — Te *Rockanje*, de heer *Ternooy Apèl*, kand. tot de h. dienst. — Te *Neuzen*, ds. *H. Rietveld Creyghton*, te IJsselmuiden. — Te *Mañkinga*, de heer *A. A. Hengst*, kand. bij het prov. kerkb. van Groningen.

— Te *Dordrecht* is bij de Christel. Afgesch. gemeente tot predikant beroepen de weleerw. heer *H. Joffers*, pred. te 's Gravenhage.

Correspondentie.

Het stukje „de zonderlinge wereld" bevat al te veel zonderlings om geplaatst te worden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

..., m. hout.
..., Elsina, v. Riga n. Rotterd., m. rogge.
Weerd, Groot Lankum, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
Gest, Anthonia Francina, v. Riga n. Amst., m. hennepzaad.
Kraan, Annette Fossina, v. Dantzig n. Rouan, m. tarwe.
Koster, Margaretha, v. Riga n. Rotterdam, m. hout.
Ebeling, Egberd. Annech., v. Riga n. Edam, m. balken.
Brouwer, Lummina, v. Riga n. Hull, m. hennep.
Schut, Anna Sophia, v. Riga n. Antwerpen, m. hout.
Ketelaar, Hazard, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
de Jonge, Margaretha, v. Nerva n. Frankrijk, m. vlas.
Hazewinkel, Prudentia, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Voordewind, Hillegonda, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Puister, Rieka, v. Petersb. n. Kirkaldy, m. vlas.
Bakker, Agathe Wilh., v. Dantzig n. Rouen, m. tarwe.
Huisman, Onrust, v. Riga n. Dundee, m. vlas.
Bakker, Jacoba, v. Riga n. Amsterdam, m. hout.
Stuit, Bertha Hendrika, v. Riga n. Amst., m. lijnzaad.
Leeuwe, Hendr. Jantina, v. Arensburg n. de Maas, m. gerst.
de Groot, Maria Reiffina, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Zeilinga, Maria, v. Riga n. Amsterdam, m. planken.
Meester, Hensina, v. Petersburg n. Dundee, m. vlas.
Pekeler, Lisette, v. Riga n. Engeland, m. lijnzaad.
Schut, Gesiena, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Zaag, Johanna, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Bleeker, Agathe, v. Dantzig n. Delfzijl, m. hout.
Lukens, Gezina Johanne, v. Riga n. Holland, m. hout.
Bakker, Elsina, v. Riga n. Rotterdam, m. balken.
Oldenburger, Sara Maria, v. Riga n. Rotterd., m. balken.
Kuiwit, Maria Cathar., v. Riga n. Amsterd., m. lijnzaad.
Kuiper, Vriendschap, v. Riga n. Amsterdam, m. balken.
Oldenburger, Gustaf, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Koerts, Juffer Garrelts, v. Libau n. Schiedam, m. gerst.
Penenga, Clara Dorothea, v. Riga n. de Maas, m. lijnzaad.
Keiser, Henderika, v. Petersburg n. Amst., m. potasch.
Beekstra, Eendracht, v. Emden n. Windau, m. ballast.
Altena, Hendrika Margar., v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
de Groot, Bakker, Katharina, v. Riga n. Hull, m. vlas.
Valk, Dankbaarheid, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Mooi, Geertje, v. Newcastle n. Riga, m. steenkolen.
Bruggers, Sophia, v. Rouen n. Petersburg, m. stukgoed.
Brouwer, Elizabeth, v. Hapsal n. Schiedam, m. rogge.
Ruiters, Landmann, v. Antw. n. de Oostz., m. ballast.
Meester, Vertrouwen, v. Petersburg n. Londen, m. haver.
Schoon, Johanna Geerdina, v. Riga n. Leer, m. rogge.
Duyf, Jonge Duyf, v. Exeter n. de Oostzee, m. ballast.
Spijkman, Juliana Louise, v. Petersb. n. Amst., m. stukg.
Rink Fyn, Nyverheid, v. Petersb. n. Rotterd., m. lijnzaad.
Bekkering, Ulrika, v. Petersburg n. de Maas, m. lijnzaad.
Hazewinkel, Roelfina Kuiper, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Zaag, Alwina, v. Memel n. Leith, m. lompen.

De Wind den 8 Oct. O.; den 9den O., O.Z.O.; den 10den O., N.O.; den 11den O., O.N.O., N.N.O.; den 12den N.N.O., N.O.; den 13den N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 14 Oct. Bevracht naar Brussel tot *f* 8½ per last ...; naar Amersfoort tot *f* 175 voor 40 last Haver.

STETTIN, 10 Oct. Naar Groningen *f* 28 voor greenenhout, Schot... 33 sh. voor eikenhout, 4 sh. à 4 sh. 6 d. voor tarwe, Oostkust Engeland 4 sh. 3 d., Londen 14 sh. voor zink, 5 sh. à 5 sh. ... voor tarwe.

MEMEL, 11 Oct. Naar de Oostkust van Engeland 6 sh. per qr. ... Hull en Grimsbij 32 sh. en 31 sh., Southampton 35 sh., ...l of Gloucester 42 sh., alles per load; Harlingen *f* 2200 voor ...schip van 78 normaallasten.

DANTZIG, 10 Oct. De vrachten zijn staande gebleven, naar ...den 34 sh. per load eiken en dennenhout, Grangemouth 4 sh. ...qr., Antwerpen *f* 38 en 15 pCt. per last tarwe, Rotterdam ...,50, Amsterdam, Schiedam *f* 30 per last rogge.

PILLAU, 9 Oct. Van Koningsbergen naar Londen werd gegeven ...., naar Schotland 5 sh. 3 d. à 5 sh. 3½ d., Amsterdam *f* 36, ...terdam *f* 38; doch eindelijk ook weder 159 £ voor een Holl. ...p van 49 last naar de oostkust met beenderen.

PETERSBURG, 7 Oct. Naar Londen en de Oostkust van Engeland: talk 50 à 51 sh. per ton bruto, hennep 87 sh. 6 d. per ton, ...s 85 sh. per ton, tarwe 11 sh., lijnzaad 10 sh., haver 8 sh. 7 d. ... imp. quart. — Naar Liverpool en de Westkust: talk 55 sh. per ... bruto, hennep 95 sh. per ton, tarwe 13 sh. per imp. quart.

ODESSA, 1 Oct. Er is voortdurend gebrek aan scheepsruimte ...s den grooten aanwezigen voorraad granen, bestaat er ook ... vrees dat de vrachten aanzienlijk verminderen zullen, hoe groot ...het aantal der te verwachten schepen zijn zal. De vrachtnote... zijn op nieuw gestegen naar Engeland en de havens der ...landsche en Adriatische zee.

Berigt voor Zeevarenden.

... den minister van marine wordt, in dato 's Gravenhage den ... October, als een vervolg op de aankondiging van den 18den ...stus j.l., bekend gemaakt, dat het *Friesche Middelgat* is be... geworden met eene *gewone roode ton*, als *uiterton*, benevens ... *zwarte* en *drie witte tonnen*; dat de genoemde *roode ton* ligt ...10 ellen diepte, peilende: den zuidoostelijken vuurtoren op ...*Schiermonnikoog* Z.O.; de groote kaap op *Engelsmansplaat* Z., ...made de toren van *Peesens* tusschen de beide kapen op Engels...plaat, eene handspaak lengte beoosten de groote kaap;

...de 1ste *witte ton* ligt in 44 palmen water, peilende: den ge...noemden vuurtoren op Schiermonnikoog Z.O.; de genoemde groote ...kaap Z. ½ W.;

...de 2de *witte ton* ligt in 39 palmen water, peilende: den ge...noemden vuurtoren Z.O.; de genoemde groote kaap Z. ¾ W.

...de 3de *witte ton* ligt in 70 palmen water, peilende: den ge...noemden vuurtoren Z.O. ½ Z.; de genoemde kaap Z.Z.W.;

...de 1ste *zwarte ton* ligt in 55 palmen water, peilende: den ge...noemden vuurtoren Z.O.; de genoemde kaap Z. ¼ W.;

...de 2de *zwarte ton* ligt in 55 palmen water, peilende: den ge...noemden vuurtoren Z.O.; de genoemde kaap Z.W. ¼ W.;

...de 3de *zwarte ton*, die tegen den steilen hoek ligt, is in 130 ...palmen water, peilende: den genoemden vuurtoren Z.O.; de ge...noemde kaap Z.Z.W.

De koers midden-vaarwaters, van de roode ton naar de 2de witte ...ton, is Z.O. ½ Z.;

van de 2de witte ton naar de 3de witte ton O.Z.O.;

van de 3de witte ton naar de bonte ton Z. ten O. ½ O.;

De evengenoemde *bonte ton* (*half rood, half wit*) ligt in de plaats ...van de vierde *zwarte ton*, bij het vereenigingspunt van het *Mid...delgat* in het *Noordoost-Friesche Zeegat*. De koersen van deze ton ...verder naar binnen, zijn dezelfde als vroeger.

In het *Middelgat* staat het minste water nabij de 2de witte ton.

Men zij indachtig dat in dit zeegat de vloed op den zuidwal zet ...en de ebstroom tegenovergesteld.

De peilingen zijn volgens miswijzend kompas en gerekend met ...gewoon-laag water.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 14 *October*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ *f* 7,25	» 40 ℔ *f* 4,05
Rode 70 ℔ *f* 12,00	Veen 64 » » 6,70	Zw. Voer 36 » » 3,55
Oml. 68 » » 11,50	» 66 » » 7,10	» 38 » » 3,75
» 70 » » 12,00	GERST.	» 40 » » 3,90
» 72 » » 12,50	N. Winter 54 ℔ *f* 7,05	BOONEN.
Old. 68 » » 11,25	» 56 » » 7,35	N. Paardeb. *f* 6,75 a *f* 8,25
» 70 » » 11,75	» 58 » » 7,65	ZADEN, ENZ.
» 72 » » 12,25	Zomer 54 » » 6,65	Gr. Gortpm. *f* 11,25,50,75
» »	» 56 » » 6,95	Par. 100 N. ℔ *f* 15,50 *f* 18
ROGGE. O. Inl.	Knobbe 60 » » 7,50	Old. Koolz. *f* 11,75 *f* 12,25
» 64 ℔ *f* 8,80	» 62 » » 7,80	Oml. dito *f* 11,50 *f* 12
» 66 » » 9,20	HAVER.	Oostfr. dito *f* 12,75 *f* 13
» 68 » » 9,60	Dikke 38 ℔ *f*	Zomerzaad *f* 8 a *f* 10,75
» 70 » » 10,00	» Nieuwe 40 » » 4,10	Lijnzaad *f* 10 *f* 11,25
» »	» 42 » » 4,25	G. Mosterdz. v. *f* 9 tot *f* 16
BOEKWEIT. Gr. Zd.	» 44 » » 4,40	Raapolie p.v. *f* 38
» 64 ℔ *f* 7,00	» 46 » » 4,55	Prijs der Boter.
» 66 » » 7,40	» 48 » » 4,70	1ste soort ¼ ton *f* 38
» 68 » » 7,80	» 50 » » 4,85	a - 38½
	O. Bl. Voer » »	2de » » » *f* 35½
	Bl. Voer 38 » » 3,85	a - 36

Tarwe als genoteerd sleepend afgaande. — Rogge in een doen. — Boekweit als voren traag afgaande. — Gerst nagenoeg in een doen. — Dikke Haver over 't geheel niet driftiger; Voer en bijsoorten iets flaauwer. — Beste harde Boonen prijshoudend; mindere soorten slap. — Koolzaad en Zomerzaad bijna in een doen. — Gort prijshoudend.

AMSTERDAM, 14 *October*. Heden verkocht van Tarwe: 125 ... ℔ roodb. Poolsche *f* 415. — Van Rogge: 122, 123 ℔ Pruis. *f* 292, ...295; 116, 117 ℔ o. gedr. *f* 270, *f* 273; 117 ℔ j. Arch. *f* 275. — Garst in een doen: 114 ℔ j. Deensche *f* 268.

Koolzaad aangenamer: op 9 vat te leveren in Oct. 71 p. vl.; Nov. en Dec. 72 p. vl.; April 1854 73 p. vl.; Sept. 1854 65½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering iets flaauwer: op 6/w. *f* 38,75; Vlieg. *f* 37,75 a 50; November *f* 37,75 a 50 a 75; December *f* 39 a *f* 38,75 a *f* 39; Mei 1854 *f* 40,50 — Lijnolie op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 40,75; vlieg. *f* 39,50.

LONDEN, 11 *October*. Beste Vriesche Boter 104 sh.

Van den 14*den*. Ten gevolge van zeer ruimen aanvoer van vreemd graan heerschte heden weinig kooplust; daar echter de houders niet gaarne algemeen in prijsverlaging wilden toestemmen, bleef de omzet onbeduidend, ofschoon men in enkele gevallen in 1 a 2 sh. prijsvermindering zoude hebben bewilligd. Zeilende partijen werden lager aangeboden. Gerst ging tot de notering van Maandag tragelijk van de hand. Erwten en Boonen onveranderd. Haver 1 a 2 sh. lager.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 14 *October*. Er werden heden veel kalveren aangevoerd, zoodat de prijzen eene vrij aanzienlijke daling ondergingen. Men kon heden koopen voor 16 tot 20 cts. de 5 ons, enkele iets hooger.

De aanvoer van schapen en varkens was heden nog al vrij aanzienlijk; wat de verkoop van schapen betreft, deze gingen tegen goede prijzen nog al vlug van de hand, voornamelijk naar Friesland, om vervolgens naar Engeland te worden overgebragt. Varkens waren wel aangevoerd; voor goede soorten, werden hooge prijzen besteed.

LONDEN, 12 *Oct*. Ossen waren rijkelijk aangevoerd en bij de geringe vraag waren de prijzen 2 d. lager. Schapen insgelijks 2 d. lager. Kalveren 6 a 8 d. en varkens 2 d. lager. Over het algemeen was de handel flaauw. De aanvoer bestond uit 2309 ossen, 7600 schapen en lammeren, 343 kalveren; aan de markt van heden bevonden zich 5937 ossen, 29,830 schapen en lammeren, 398 kalveren en 410 varkens.

Van den 14*den*. De veemarkt was heden tamelijk ruim voorzien, doch de kwal. was gering; alleen voor puik ossenvleesch was de vorige prijs van 4 sh. 1 p. a 4.4 te bedingen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 15 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 61½, 61⅝, 61½; Dito Dito 3 pCt. 74¼; Dito Dito 4 pCt. 93$\frac{3}{16}$, 93¼; O. I. Leening 4 pCt. 93⅜; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 92⅝; Handel-Maatschappij 4½ pCt. 125; Haarlemmermeer 4 pCt. 100⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50¾. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 69¼. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 21$\frac{9}{16}$, 21$\frac{11}{16}$, 21$\frac{9}{16}$; Dito 3 pCt. 40¾; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 41, 41⅛, 41⅛; Coup. Bewijzen 5⅜, 5$\frac{7}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 37⅞, 38¼, 37$\frac{15}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105½; Cert. 4½ pCt. 96, 96⅛, 96; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 89⅝. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 77¾, 78¼; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 40¼, 40$\frac{5}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 40¼, 40⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 90⅝, 91, 90⅝; Metall. La. B. 5 pCt. 90⅜, 91, 90⅝; Peru 4½ pCt. 71, ¾, 71; Gren. Uitg. 8$\frac{5}{16}$, ⅜; Ecuador 3$\frac{13}{16}$; Venez. 3⅜ pCt. 33; Dito Uitg. 14.

Op de hooger afkomende koersen van de vreemde beurzen opende heden onze fondsenmarkt over het algemeen in eene gunstige stemming. Zoo voor Holl. als voor vreemde effecten vertoonden zich onderscheidene koopers; later echter verschenen er, voornamelijk in Oostenr. 5 pCts. Metall., veelvuldige verkoopers, ten gevolge waarvan de prijs van 78½ tot 77¾ is teruggeloopen, en nadeelig op de overige fondsen gewerkt heeft, zoodat de meeste soorten min of meer zijn achteruit gegaan.

Van Holl. was in Integralen en van vreemde effecten in Oostenrijksche. Spaansche, Portug. en Peru de omzet zeer geanimeerd.

Men verspreidde heden ter beurze het gerucht, wij weten niet op welken grond, dat een aanslag op het leven des Keizers van Rusland zou zijn gedaan.

Ecuador Onbep. St. 3¾; Mexic. Onbep. St. 22⅞, 23⅛, 22$\frac{15}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 2¼; Prolong. 3; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61$\frac{7}{16}$; Spaansche 1 pCt. 21½; Binnenl. 3 pCt. 41; Metall. 5 pCt. 77¾.

AMSTERDAM, 16 *Oct*. EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integralen 61$\frac{7}{16}$. 3 pCts. 74¼. 4 pCts. 93¼. Spaansche 1 pCts. 21$\frac{9}{16}$. Portug. 3 pCts. 38. Metalliek 5 pCts. 77$\frac{11}{16}$, ¾. Mexik. Onbep. 22⅞. Peru 71. Ecuador 3⅞, 4, $\frac{1}{16}$, ⅛. Dito Coup. 30 Cts.

Naar Ecuador was, tot verbeterde prijzen, bij geanimeerde affaire, zeer levendige vraag. Tot de overige genoteerde koersen was de handel van weinig beteekenis.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** GRONINGEN, 8 October 1853. Bevallen van een' *ZOON* R. A. MEINESZ—HAMSTRA.

*** Bevallen van eenen ZOON R. BRUGGERS, geliefde Echtgenoot van

H. E. BREGENBEEK.

BLIJHAM, 12 October 1853.

*** Bevallen van een' ZOON G. H. MARTENS, Echtgenoot van

Dr. **H. LOUWES, L.z.**

LEEK, 13 October 1853.

*** Bevallen van een' dooden ZOON J. G. MEIJER, geliefde Echtgenoot van

G. JUCHTER.

GRONINGEN, 16 October 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn dierbare Echtgenoot J. H. SCHUIT, in den ouderdom van ruim 66 jaren.

PEIZE, 12 October 1853.

A. RENEMAN,
Wedw. J. H. SCHUIT.

Er zal door de Familie geene uiterlijke rouwteekenen worden aangenomen.

*** Bevallen van eene DOCHTER R. SIKKENS, geliefde Echtgenoot van

G. BOER.

GRONINGEN, 17 October 1853.

*** Na eene langdurige ongesteldheid, overleed heden morgen, tot droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne geliefde Echtgenoot GEERTJE TEN CATE, in den ouderdom van ruim 64 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 41 jaren.

GRONINGEN, 14 October 1853.

U. REINDERS.

*** Sedert het vertrek uit *Havana*, op den 7den Sept. 1852, van mijnen geliefden Echtgenoot J. D. BIEZE, Kapt. van het Schoonerschip *Regiena*, van *Rotterdam*, tusschen hoop en vrees verkeerd te hebben, moet ik eindelijk tot de treurige overtuiging komen, dat hij met zijne Manschappen den dood in de golven gevonden heeft, in den nog jeugdigen leeftijd van slechts 32 jaren, waarvan ik vier jaren met hem in den gelukkigsten echt mogt doorbrengen. Hiervan geef ik, met de hoop op een zalig wederzien, kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.

WINSCHOTEN, 17 October 1853.

HELENA JANS STUUR,
Wedw. J. D. BIEZE.

*** De **HOOFD-ADMINISTRATIE** van het 8ste Regement Infanterie zal op DINGSDAG den 25sten October 1853, des voormiddags te 10 uur, voor het MAGAZIJN aan het Nieuwe Kerkhof alhier, overgegaan tot den verkoop van eene partij OUDE VOORWERPEN van SLAAP-FOURNITUREN, ZELFKANT en andere GOEDEREN.

De Kapitein-Kwartiermeester bij opgemeld Regement:
KRIJGER.

*** De ondergeteekenden, **GECOMMITTEERDEN** uit de COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de *GEVANGENISSEN* te *Groningen*, zijn voornemens, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des namiddags te drie uur precies, in het openbaar, bij wege van Inschrijving met beslotene Briefjes, aan den minst inschrijvenden, onder nadere goedkeuring, uit te besteden, de LEVERANCIE van de navolgende **BENOODIGDHEDEN** voor de gemelde GEVANGENISSEN, gedurende het ge-

heele jaar 1854, als: ROGGEBROOD, GROF TARWEBROOD, WITTEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, KALFSVLEESCH, RUNDVET, BOTER, DERDE REIS AFGEMALEN GORT, RIJST, GROENE ERWTEN, GEELE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, RAAPOLIE, PATENTOLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI, ZOETEMELK, KARNEMELK, STROO, BAGGERTURF, GREENMANK TURF, ZAND, HEIDEN BEZEMS en HEIDEN BOENDERS.

Die hiervan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het Huis van Verzekering alhier, waar, gelijk mede bij H. VAN DER LAAN, Kastelein aan de Breede Markt, de Conditiën van Aanbesteding ter lezing liggen.

De Briefjes van Inschrijving, *op zegel geschreven, door den Aannemer geteekend en de namen van twee Borgen behelzende*, zullen, uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des namiddags vóór half drie uur, gelegd worden in eene der twee gesloten Bussen, waarvan de eene geplaatst is ten Huize van Mr. T. J. TEN BERGE, in de Oude Boteringestraat, en de andere in gemeld Huis van Verzekering.

Mr. T. J. TEN BERGE. Mr. A. VAN BERCHUYS.
Mr. W. WOLTHERS.

EUROPÉSCHE LEVENSVERZEKERING- EN LIJFRENTEN-MAATSCHAPPIJ TE LONDEN.

Bij den ondergeteekende kan bij voortduring **deel** worden genomen in deze **Maatschappij.** Men kan door deelneming eene zekere som, naar eigen goedvinden te bepalen, na zijnen dood aan zijne Familie nalaten.

De MAATSCHAPPIJ is als zeer solide bekend; bestaat reeds sedert 1819 en bezit een groot gestort kapitaal als fonds. De betaling der JAARLIJKSCHE PREMIE wordt tevens zeer gemakkelijk gemaakt. Premie-Tarieven en inlichtingen verkrijgbaar bij

KANTOOR: *Poelestraat.* J. H. WIJNNE.

*** Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zal, op **HEDEN** DINGSDAG den 18den October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

Een **HUIS**, Noordzijde in de Zwanestraat ter dezer Stede, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 6, Kadaster sectie K, nos. 44 en 45, behoorende aan J. PLUIS.

Te aanvaarden den 1sten November e.k. Te bezien den dag van en vóór den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12, en des namiddags van 2 tot 4 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. en Erven N. DE MULDER, in de Heerestraat, worden verkocht:

I. Eene nette en wel betimmerde BEHUIZING, get. E. no. 28, in de Heerestraat, met WOONKELDER en UITGANG naar de Gelkingestraat, door Mejufvr. de Wedw. H. J. KUBBENGA in eigendom bewoond.

II. Eene BEHUIZING, get. K, no. 92, met MANDEELIGEN PUT, in de Broerstraat, op den hoek van het Akademieplein.

Alles vrij eigen grond. Te aanvaarden perceel I op den 15den November, perceel II den 1sten Februarij. Te bezien op den dag van en voor den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

Tot afbraak.

Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. H. GEERTSEMA**, zal, op **HEDEN** den 18den October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein TIDDENS, aan het Akerkhof te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden: De geheele **OPSTAND** van het Pakhuis genaamd *de Stijfselmakerij*, staande en gelegen aan de Lage Der-A te *Groningen*, get. letter T no. 61.

Te bezien op heden des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—5 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te verkrijgen ten Huize van den Heer K. MESDAG en ten Kantore van den Notaris.

De Conditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris en ten Huize van Verkoop.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Advokaat en Notaris.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, ten versoeke van en voor de Behuizing bewoond door den Heer A. P. VAN BOLHUIS, in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een zeer nette en zindelijke **INBOEDEL**, bestaande in **EIKENHOUTEN MEUBELEN**, als: KABINET, SECRETAIRE, TAFELS, STOELEN, KLOK, ENZ., SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLAS- en AARDEWERK, PORSELEIN, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, LINNEN en BEDDEGOED, **GOUD** en **ZILVER** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien Dingsdags bevorens, des namiddags van 2 - 5 uur.

Donderdag den 20sten October

1853, des voormiddags te tien uur te beginnen, zullen, voor en in het BOLHUIS in de Gelkingestraat, publiek *voetstoots* worden verkocht: KABINETTEN, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRES, KOLOMTAFELS, STOELEN met PAARDENHAREN ZITTINGEN, SPIEGELS, KLOKKEN, PENDULE met SPEELWERK, OUD en NIEUWMODISCH PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, KOPER en TINGOEDEREN, KOOK- en andere KAGCHELS, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN, een fiks MANS- en een VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, BEDDEGOEDEREN. **GOUD** en **ZILVER**, waaronder een BOEK met GOUD, en veel meer andere GOEDEREN. Te bezien Woensdag namiddag van 2 tot 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

Houtveiling,

onder Werkelijke Houtkoopers,

op WOENSDAG den 19den October 1853, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder W. D. KRUIZENGA, te *Winneweer*, aan het Damsterdiep, van eene partij **LAURWIGSCHE BALKEN, JUFFERS, KOLDERS, ELLINGS** en **GEZAAGDE HOUTWAREN.**

M. P. WENNIGER, *Notaris.*

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van K. N. BIERMA, op ZATURDAG den 22sten October 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van FREERK HUIZINGA, te *Uithuizen*, publiek verkoopen, op **zeer aannemelijke voorwaarden**, om dadelijk te worden aanvaard:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, get. no. 70, zijnde eene ***KOEK-* en *BROODBAKKERIJ***, met de BEKLEMMING van het *Erf*, groot 5 Roeden 70 Ellen, doende tot huur *f* 3—00.

II. Eenen **TUIN**, zijnde EIGEN GROND, groot 4 Roeden, 40 Ellen.

Alles staande en gelegen te *Uithuizen.*

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van H. VAN DEN BERG, Winkelier te *Grijpskerk*, op MAANDAG den 24sten October 1853, des avonds te vijf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, publiek te verkoopen, om op primo November eerstkomende te aanvaarden:

Eene **BEHUIZING**, no. 63, letter A, en **TUIN**, zijnde een ***KRUIDENIERSWINKEL* en *TAPPERIJ***, staande en gelegen aan de straat, nevens het kerkhof te *Grijpskerk*; jaarlijksche grondpacht *f* 3,00.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. J. D. TRESLING, Notaris te *Scharmer*, als Eersten Hypothecairen Schuldeischer van H. J. DE GROOT, Landbouwer te *Siddeburen*, en van wijlen diens Ehevrouw G. A. HUT, op VRIJDAG den 28sten October 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van DERK T. KUIPER, Kastelein te *Siddeburen*, publiek te Koop presenteren:

Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, met 2 B., 54 R., 50 E. EIGEN TUIN en LAND, staande en gelegen te *Siddeburen*, in eigendom bezeten wordende bij opgenoemden H. J. DE GROOT en de Erven van wijlen zijne Ehevrouw GRIETJE A. HUT. Te aanvaarden den Tuin en het Land bij den Toeslag en de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei 1854.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 14den November 1853, des namiddags te 2 uur, ten Huize van O. R. DE VRIES, Kastelein te *Harkstede*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, get. no. 79, met derzelver EIGEN HEEM, TUIN en APPELHOF, benevens eenige Kampen BOUW- en GROENLAND, te zamen groot 5 B., 28 R., 90 El.

II. Eene **DUBBELE HUT**, waarin 2 ARBEIDERSWONINGEN, get. no. 78, met 19 B., 27 R., 96 El. EIGEN BOUW- en GROENLAND: — en

III. 10 B., 10 R., 40 El. EIGEN BOUW- en GROENLAND; alles staande en gelegen te *Harkstede*, en toebehoorende aan de Kinderen van wijlen J. J. VEENHOVEN en Vrouw.

Mr. J. D. TRESLING.

In de Maand DECEMBER e.k. zal, ten overstaan van den Notaris Mr. **J. H. GEERTSEMA**, C.z., publiek ter verkoop worden aangeboden: Eene ruime **HEEREN BEHUIZING** met eenen **TUIN** daarachter, staande en gelegen in de Heerestraat te *Groningen*, geteekend letter F, nommer 335.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

In den loop van dezen Herfst zal publiek te Koop worden gepresenteerd: Eene voor vijf jaren geheel nieuw getimmerde **roijale BEHUIZING**, voorzien van drie BEHANGEN KAMERS, KEUKEN, KELDER, REGENBAK en verdere COMMODITEITEN, benevens ruime **SCHUUR** en daarachter gelegen groot **HOF.** Alles ruim en welgelegen te *Appingedam* en zijnde tegenwoordig eene **HOUT-** en **STEENKOOPERIJ.** Zeer geschikt voor een' Heer, almede voor velerhande AFFAIRES. Inmiddels ***UIT DE HAND TE KOOP*** en te bevragen bij den Bewoner

A. K. NIPPÉRUS.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene roijale **KOOPMANS BEHUIZING**, waarin sedert eene reeks van jaren de **Affaire** in **Sterke Dranken** en **Kruidenierswaren** met goed succes is uitgeoefend, met OPENE PLAATS en TUIN er achter, staande Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*. — Te bevragen bij de Eigenares en Bewoonster Wedw. P. FRIESE.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **HUIS**, bestaande uit ZES VERTREKKEN, PUT, REGENWATER, grooten TUIN en verder gerijf, op **zeer voordeelige Voorwaarden.** Te bevragen bij D. W. DRAISMA, *Timmerman*, in de Kleine Rozenstraat.

Eene **RUIME BEHUIZING *UIT DE HAND TE KOOP***, in de Heerestraat. Te bevragen bij H. D. LUBBERS, *Commissionair*, in de Kattenhage.

Bij toeval te HUUR,

tegen November: 2 **BENEDENKAMERS**, GEMEUBELEERD of ONGEMEUBELEERD, naar verkiezing. Te bevragen bij C. J. KREMER, Kleermaker, in de Turftorenstraat, lett. I, no. 279.

HANDSCHOENENMAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit *Tyrol*, wonende te *Amsterdam*, berigt het zeer geachte Publiek, dat hij nog ruim voorzien is van alle soorten GEMSLEDEREN, GLACÉ en andere **HANDSCHOENEN, ENZ.**

Blijft uitgepakt bepaald uiterlijk tot en met den **22sten dezer** in het ***Wapen van Amsterdam***, vooraan in de Heerestraat.

NIEUWE PUNCH-SIROOP

van RUM en ARACK, à *f* 1, *f* **1,20** en *f* **1,40**; regtstreeks ontvangen: **OUDE PORT** à **PORT** en **MADERA.**

N. E. ROST, *Wijnkooper*, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

ONTVANGEN:

Fraaie en elegante op GLAS **geschilderde** DERIJEN, fijne ENG. PLAATJES, DITO ZA FEUILLES en NOTITIEBOEKJES, een groot goedkoop assortement STALEN PENNEN, CH SCHRIJFINKT. Deze Inkt is zeker het doeltre al de bestaane Inkten, daar hij goed zwart is, melt of dik wordt en nooit eenigen invloed op Sta uitoefent. Extra fijn ENG. POSTPAPIER, OV MAILPAPIER ENZ., supra SCHILDER-KWASTJE en SCHILDERDOEK in soorten, KRABPAPIER, SCHILDER-, TEEKEN- en SCHRIJFBEHOEFT

J. KOCH, Carolieweg te Gr

KLEEDINGMAGAZI

te ***WINSCHOTEN.***

Ondergeteekende brengt ter kennis van het ge bliek, dat zijn **MAGAZIJN** thans ruim n **HEEREN-KLEEDINGSTUKKEN**, FELSCHE PALETOTS van *f* 9,00 en hooger, fijn SCHE PALETOTS en JASSEN van *f* 15,00 en WOLLEN BUKSKING- en LAKENSCHE PA van *f* 6,00 en hooger; FLANELLEN HEMD en hooger; verder voorradig ENGELSCHE H STOF- en REGENJASSEN, RIJBROEKEN, GOED in vele soorten, alles solide bewerkt.

Ontvangen de **NIEUWSTE PATRONE** KING, WINTERVESTEN, DRAP DE RUSS KENS, STOFFEN voor DAMES KLEEDJES schillende en smaakvolle patronen, alsmede andere ARTIKELEN.

WINSCHOTEN, 15 October 1853.

W. FEIS, R.z.

EIKEN SCHEEPSBOUWH

is te ***SNEEK*** (prov. *Vriesland*) veel in voorr

JAN MINDÉ, Voerman, in de Sledemenderstraat, maakt dat hij van heden af de **100 Ned. ponden**, van de **SCHEPEN** van ***AMSTERDAM, ROT DAM*** en ***SCHIEDAM***, aan de bestemde A **SEN** in deze Stad wil afleveren voor **DRIE C** in plaats van **vijf centen**, zooals thans gebru Hij beveelt zich in dezen beleefdelijk aan.

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *GE FICEERDE KOLLEKTEURS* te *Groningen*, de **221**ste *LOTERIJ* (waarvan de Vijfde K Maandag den 17den October 1853 is begonnen te **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

De ondergeteekende b Publiek dat zijn **LOGE** tot heden het *WAPE LEIDEN* genoemd, voor NAAM en UITHANGBORD zal voeren: ***HET PEN VAN MIDDELSTUM.***

JAN H. MOORLA
Logementhouder te *Mid*

UIT DE HAND TE KO

Eene nagenoeg nieuwe, gerigte en ligtloopende **GENCE** voor **12** à sonen, en eene **DITO** voor **12** personen. Te bevragen bij CORN. HE Mr. Wagenmaker buiten de Voormalige Wirdum *Leeuwarden.*

Langen tijd geleden hebbende aan eene smart gesteldheid van borst en maag en steeds onder ge dige behandeling gebleven zijnde, verplaatste zich bele ongesteldheid naar de ledematen, eerst naar en toen ook naar de handen. Hierdoor werd ik ni buiten staat gesteld te gaan en te staan, maar een kind worden gevoed en gekleed; want mijne waren als verlamd en ik moest ze in een' zoogenaam belen slinger dragen. Lang leed ik die smarten. De mij het gebruik der Baden aan. Achtervolgens b *Wiesbaden*, *Ems* en *Aken*, zonder meer baat, dan ringe en kortstondige leniging. Toen niets me kocht ik een' Goldberger'schen electro-galvanischen Weinige uren na het aanleggen van dezen gevoeld aangename verhoogde warmte en zachte prikkel zoo goed als verlamde ledematen; ik begon zach wasemen, de onlijdbare pijn week, zij herkregen b heid, kracht en beweging en ik kan ze weder ev gebruiken als voorheen, terwijl — onbegrijpelijk borst- noch maag-ongesteldheid zich weer heeft Ik kan daarom het gebruik van dit even onschu onkostbare middel ten sterkste aanraden en heb voldoening, door dit aanraden te hebben bijgedr herstel van een aantal mijner stadgenooten, van honderden wisten, hoe zeer ik geleden en in ho tijd ik door dit middel radicaal ben hersteld, hetw na een aanhoudend gebruik van zes maanden, op goed heeft getoond.

HAARLEM, 4 December 1848. J. I. NO

De **ECHTE GOLDBERGERSCHE KE GEN** zijn in onderstaande Dépôts te verkrijg *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60 en *f* 5.40.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *A* P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. K te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBE *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. M. te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veend* SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, bekende Depôts in de andere Steden.

WORDEN GEVRAAG

Eene *bekwame* **KEUKENMEID** en eene *bekwame* **KAMERMEID**, voorzien van goede Getuigenissen, om met NOVEMBER in dienst te treden. Adres aan het BUREAU dezer COURANT, onder letter R.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Weten*

OCTOBER 1853.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 [illegible]
9	754,25	754,18	753,22	10,2	11,5	11,6	0,98	0,99	max.	O.t.N.	N.O.t.O.	N.	betrokken	regen	[illegible]
10	751,17	752,45	752,19	11,5	13,0	10,7	max.	[illegible]	0,98	N.	N.t.W.	N.N.W.	"	bewolkt	[illegible]
11	751,03	751,18	752,69	10,8	13,5	10,3	"	0,85	0,98	N.N.W.	N.N.W.	"	"	"	[illegible]
12	755,11	755,52	756,49	10,6	13,0	10,2	"	0,89	0,98	N.W.	N.W.	N.O.	bewolkt	betrokken	[illegible]
13	757,60	758,10	758,76	8,3	10,8	8,5	0,99	0,87	0,94	N.O.	N.O.t.O.	N.O.t.O.	"	"	[illegible]
14	758,83	756,78	755,98	7,9	12,1	9,3	max.	0,94	0,97	O.	O.Z.O.	O.Z.O.	betrokken	bewolkt	[illegible]
15	753,86	753,66	754,39	9,2	12,5	9,1	0,99	0,92	0,94	Z.O.t.O.	Z.t.W.	Z.t.W.	bewolkt	betrokken	[illegible]

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.